

ҚОНУНИ КОНСТИТУТСИОНИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

ДАР БОРАИ МАҚОМОТИ ПРОКУРАТУРАИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, с. 2005, №7, мод. 398; с. 2006, №3, мод. 141; с. 2007, №5, мод. 350. №7, мод. 652; с. 2008, №12, қ. 1, мод. 981; с. 2009, №5, мод. 314; с. 2011, №3, мод. 150, №6, мод. 428; с. 2012, №8, мод. 810; с. 2013, №7, мод. 497, мод. 498, №12, мод. 876; с. 2014, №3, мод. 139, №12, мод. 820; с. 2016, №3, мод. 125; с. 2017, №5, қ. 1, мод. 267; с. 2019, №6, мод. 308)

(Қонуни конст.ҶТ аз 3.03.2006 [№ 156](#), аз 12.05.2007 [№ 251](#), аз 30.07.2007 [№ 294](#), аз 31.12.2008 [№ 450](#), аз 19.05.2009 [№ 515](#), аз 25.03.2011 [№ 688](#), 28.06.2011 [№ 731](#), аз 01.08.2012 [№ 876](#), аз 22.07.2013 [№ 973](#), [№ 974](#), аз 28.12.2013 [№ 1034](#), аз 14.03.2014 [№ 1064](#), аз 31.12.2014 [№ 1166](#), аз 15.03.2016 [№ 1272](#), аз 30.05.2017 [№ 1410](#), аз 20.06.2019 [№ 1607](#), аз 17.12.2020 [№ 1725](#))

БОБИ 1. ҚОИДАҲОИ УМУМӢ

Моддаи 1. Прокуратураи Ҷумҳурии Тоҷикистон

Прокуратураи Ҷумҳурии Тоҷикистон мақоми ягонаи марказонидашуда мебошад, ки дар доираи ваколатҳои худ риояи дақиқ ва иҷрои яхелаи қонунҳоро дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон назорат мекунад (*Қонуни конст.ҶТ аз 30.05.2017 [№ 1410](#)*).

Прокуратураи Ҷумҳурии Тоҷикистон инчунин дигар вазифаҳоеро, ки Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, Қонуни конститутсионии мазкур ва дигар қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ кардаанд, иҷро менамояд (*Қонуни конст.ҶТ аз 30.05.2017 [№ 1410](#)*).

Моддаи 2. Мафҳумҳои асосӣ

Дар Қонуни конститутсионии мазкур мафҳумҳои асосии зерин истифода бурда мешаванд:

"- прокурор - Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон, муовини яқум ва муовинони ӯ, Сарпрокурори ҳарбии Тоҷикистон, прокурорҳои Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо, шаҳри Душанбе, прокурори нақлиёти Тоҷикистон, муовини яқум ва муовинони онҳо, сардорони раёсатҳо (шўъбаҳо), муовини яқум ва муовинони онҳо, ёрдамчиёни калон ва ёрдамчиёни Прокурори генералӣ, прокурорҳои калон ва прокурорҳои раёсатҳо (шўъбаҳо), ёрдамчиёни калон ва ёрдамчиёни прокурорҳои Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо, шаҳри Душанбе, прокурори нақлиёти Тоҷикистон, прокурорҳои калон ва прокурорҳои шўъбаҳои прокуратураҳои вилоятҳо, прокурорҳои шаҳру ноҳияҳо ва прокурорҳои ба онҳо баробаркардашуда, ки прокурорҳои нақлиёт, ҳарбии гарнизонҳо ва назорати иҷро қонунҳо дар муассисаҳои ислоҳиро дар бар мегиранд, муовини яқум ва муовинони онҳо, ёрдамчиёни калон ва ёрдамчиёни онҳо, прокурор-криминалистҳои калон ва прокурор-криминалистҳо, ки дар доираи салоҳияташон фаъолият мекунанд (*Қонуни конст.ҶТ аз 31.12.2014 [№ 1166](#)*);

- кормандони прокурорӣ- прокурорҳо ва муфаттишон, инчунин дигар кормандони мақомот ва муассисаҳои илмию таълимии прокуратура, ки рутбаҳои дараҷавӣ (рутбаҳои ҳарбӣ) доранд.

Моддаи 3. Қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи мақомоти прокуратураи Ҷумҳурии Тоҷикистон

(*Қонуни конст.ҶТ аз 31.12.2014 [№ 1166](#)*)

Қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи мақомоти прокуратураи Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон асос ёфта, аз Қонуни конститутсионии мазкур, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ, ки Тоҷикистон онҳоро эътироф намудааст, иборат мебошад (*Қонуни конст.ҶТ аз 31.12.2014 [№ 1166](#), аз 30.05.2017 [№ 1410](#)*).

Моддаи 4. Вазифаҳои мақомоти прокуратура

Вазифаҳои мақомоти прокуратура аз таъмини волоияти қонун, таҳкими қонуният ва тартиботи ҳуқуқӣ бо мақсади ҳифзи:

-соҳибхитиёрӣ, истиқлолияти давлатӣ, тамомияти арзӣ ва дахлнопазирии ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон (*Қонуни конст.ҶТ аз 31.12.2014 [№ 1166](#), аз 30.05.2017 [№ 1410](#)*);

-ҳуқуқи иҷтимоию иқтисодӣ, сиёсӣ ва дигар ҳуқуқу озодиҳои инсон ва шаҳрванд;

-асосҳои сохтори демократии ҳокимияти давлатӣ, вазъи ҳуқуқи мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот, дигар мақомоти давлатӣ, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ ва динӣ, ҳизбҳои сиёсӣ ва дигар сохторҳои ғайридавлатӣ иборат мебошад (*Қонуни конст. ҶТ аз 30.05.2017 № 1410*).

Мақомоти прокуратура тартиб ва тарзу усулҳои гузаронидани таҳлили хавфҳои коррупсияро дар мақомоти мазкур муайян намуда, онҳоро дар амал татбиқ менамояд (*Қонуни конст. ҶТ аз 15.03.2016 № 1272*).

Ба зиммаи прокуратура иҷрои вазифаҳои, ки дар қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ карда нашудаанд, гузошта намешавад.

Моддаи 5. Самтҳои асосии фаъолияти мақомоти прокуратура

Самтҳои асосии фаъолияти мақомоти прокуратура аз инҳо иборатанд:

- назорати риояи дақиқ ва иҷрои яхелаи қонунҳо аз ҷониби вазоратҳо, кумитаҳои давлатӣ ва дигар идораҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот, мақомоти идораи ҳарбӣ, мақомоти назорат, бонкҳо, корхонаҳо, муассисаҳо, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ ва динӣ, ҳизбҳои сиёсӣ ва иттиҳодияҳои дигар, сарфи назар аз тобеият, мансубият ва шакли моликияти онҳо, аз тарафи шахсони мансабдори онҳо, инчунин ба қонунҳо мутобиқ будани санадҳои ҳуқуқие, ки онҳо мебароранд (*Қонуни конст. ҶТ аз 30.05.2017 № 1410*);

- назорат ба риояи ҳуқуқи озодиҳои инсон ва шаҳрванд, ки ҳамчун арзиши олии эътироф гардидаанд, аз тарафи ҳамаи сохторҳо ва шахсони мансабдоре, ки дар сархати якуми моддаи мазкур зикр шудаанд (*Қонуни конст. ҶТ аз 31.12.2014 № 1166*);

- назорат ба риоя ва иҷрои қонунҳо аз тарафи мақомоте, ки бар зидди ҷинояткорӣ ва ҳуқуқвайронкуниҳои дигар мубориза мебаранд, инчунин мақомоте, ки бо фаъолияти оперативно ҷустуҷӯӣ, таҳқиқ ва тафтишоти пешакӣ машғул мебошанд;

- ҳифзи ҳуқуқи озодиҳои инсон ва шаҳрвандон, манфиатҳои давлат, шаклҳои ғуноғуни моликияти давлатӣ ва ғайридавлатӣ дар мувофиқи судӣ;

- назорат ба риоя ва иҷрои қонунҳо дар ҷойҳои нигоҳдории боздоштшудагон, ҳабси пешакӣ, ҳангоми иҷрои ҷазо ва дигар чораҳои дорои хусусияти маҷбуркунӣ, ки суд муқаррар мекунад;

- назорат ба риояи қонунҳо ҳангоми иҷрои ҳалномаҳои судӣ аз ҷониби иҷрочиёни мақомоти иҷро ва дигар мақомоти ваколатдор (*Қонуни конст. ҶТ аз 31.12.2014 № 1166, аз 20.06.2019 № 1607*);

- тафтишоти ҷиноятҳо;

- таҳияи чораҳои пешгирии ҷиноятҳо, мубориза бар зидди терроризм, экстремизм (ифротгарой) ва дигар ҳуқуқвайронкуниҳои яқоя бо дигар мақомоти давлатӣ, иштирок дар кори такмили тавзеҳи қонунҳо (*Қонуни конст. ҶТ аз 12.05.2007 № 251*);

- ҳамоҳангсозии фаъолияти мақомоти ҳифзи ҳуқуқ оид ба мубориза бар зидди ҷинояткорӣ ва пешгирии он ва дигар ҳуқуқвайронкуниҳои;

- иштирок дар баррасии парвандаҳо аз ҷониби судҳо;

- эътироз, шикоят ва ариза овардан нисбати фармон, ҳалнома, ҳукм, таъинот ва қарорҳои судҳо, ки хилофи қонун мебошанд (*Қонуни конст. ҶТ аз 31.12.2008 № 450*).

Прокуратура мувофиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар доираи ваколатҳои худ метавонад дар дигар самтҳои, ки даҳлати назорати прокурорӣ зарур аст, фаъолият намояд.

Моддаи 6. Принципиҳои ташкил ва фаъолияти мақомоти прокуратура

Мақомоти прокуратураи Ҷумҳурии Тоҷикистон:

-низоми ягонаи марказонидашудае мебошад, ки ба он Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон сарварӣ мекунад ва прокурорҳои поёни ба прокурорҳои болоӣ ва ба Прокурори генералӣ тобеъ мебошанд;

-дар ҳудуди салоҳияти худ ҳуқуқи озодиҳои инсон ва шаҳрвандонро ҳимоя мекунад, баробарии онҳоро дар назди қонун, қатъи назар аз миллат, наҷод, ҷинс, забон, эътиқоди динӣ, мавқеи сиёсӣ, вазъи иҷтимоӣ, таҳсил, молу мулк ва мӯтақидоти дигар таъмин менамоянд (*Қонуни конст. ҶТ аз 31.12.2014 № 1166*);

-то ҳадде, ки ба қонун, ҳуқуқи озодиҳои шаҳрвандон ва манфиатҳои нигоҳдории сирри давлатӣ ё дигар сирре, ки қонун ҳифз мекунад, хилоф набошад, ошкоро амал менамоянд, ба мақомоти давлатӣ ва идора, аҳли ҷамъият дар бораи вазъи қонуният, тадбирҳои мустақкам намудани он хабар медиҳанд;

-барои сари вақт ошкор ва бартараф кардани ҳар гуна ҳуқуқвайронкунӣ, сарфи назар аз он ки ин кирдор аз тарафи кӣ содир мешавад, барқарор намудани ҳуқуқҳои вайронкардашуда ва бо тартиби муқарраркардаи қонун ба ҷавобгарӣ кашидани гунаҳкорон чора меандешанд;

-ваколатҳои худро дар асоси Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, Қонуни конститутиони мазкур, қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин санадҳои меъёрии Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки дар доираи салоҳияташ қабул намудааст, иҷро менамоянд (*Қонуни конст. ҶТ аз 30.05.2017 № 1410*).

Моддаи 7. Дахлат накардан ба фаъолияти прокуратура

Дахлат кардани мақомоти давлатӣ, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ ва динӣ, ҳизбҳои сиёсӣ ва иттиҳодияҳои дигар, воситаҳои ахбори омма ва намоёндогони онҳо, инчунин шахсони мансабдор ба фаъолияти прокуратура дар амалӣ намудани назорат ба иҷрои қонунҳо, тафтиши ҷиноятҳо ва дигар қонунвайронкуниҳо манъ аст (*Қонуни конст. ҶТ аз 30.05.2017 № 1410*).

Ба ҳар восита таъсир расонидан ба коркунони прокуратура бо мақсади монеъ шудан дар амалӣ намудани фаъолияти вазифавиашон ё фишор овардан бо мақсади қабул кунонидани қарори ғайриқонунӣ боиси ҷавобгари пешбининамудаи қонун мегардад.

Парвандаҳои ҷиноятӣ ва ҳуқуқвайронкунии маъмури нисбат ба прокурорҳо ва муфаттишони мақомоти прокуратура аз тарафи Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон, оид ба ҷиноятҳо ва ҳуқуқвайронкуниҳои маъмурии хусусияти коррупсионидошта, инчунин аз ҷониби директори Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон оғоз карда мешаванд (*Қонуни конст. ҶТ аз 22.07.2013 № 974*).

Дастгир намудан, маҷбуран овардан, кофтукови шахсии прокурорҳо ва муфаттишони мақомоти прокуратура, азназаргузаронии молу мулк, воситаҳои нақлиёт ва алоқа, ки онҳо истифода мебаранд, ҳангоми дастгир намудани онҳо дар вақти содир кардани ҷиноят тибқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешавад (*Қонуни конст. ҶТ аз 22.07.2013 № 974*).

Прокурорҳо ва муфаттишон вазифадор нестанд, ки оид ба моҳияти парвандаҳо ва маводҳои дар истехсолоташон буда ягон хел тавзеҳот диҳанд, онҳоро барои шинос шудан пешниҳод кунанд, ба ғайр аз ҳолатҳо ва тартибе, ки дар қонунгузорӣ пешбинӣ шудаанд, инчунин дар ҳолатҳои гузаронидани санҷишҳо бо супориши Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон.

Ҳеҷ кас ҳуқуқ надорад, ки маълумоти санҷиш ва тафтишоти пешакиро то тамом шудани онҳо ошкор кунад.

Моддаи 8. Ҳатмӣ будани иҷрои талаботи прокурор

Талаботи прокурор, ки аз ваколатҳои дар Қонуни конститутиони мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон бармеоянд, бояд ҳатман дар мӯҳлати муқарраршуда иҷро карда шаванд (*Қонуни конст. ҶТ аз 31.12.2014 № 1166*).

Ахбори оморӣ ва ахбори дигар, маълумот, ҳуҷҷатҳо ё нусхаҳои онҳо, ки барои амалӣ намудани назорати прокурорӣ ё тафтишоти ҷиноят заруранд, бо талаби прокурор ё муфаттиш ройгон дода мешаванд.

Шахсони мансабдор ва шаҳрвандон вазифадоранд, ки бо даъвати прокурор ё муфаттиш ҳозир шаванд ва аз рӯи моҳияти масъалаҳое, ки дар рафти санҷиш муайян карда мешаванд, баёнот диҳанд. Дар сурати саркашӣ аз ҳозиршавӣ шахси мансабдор ё шаҳрванд бо қарори прокурор ё муфаттиш ба воситаи мақомоти милитсия маҷбуран оварда мешавад. Иҷрои ин қарор аз лаҳзаи расидани қарор дар бораи маҷбуран овардан ҳатмӣ мебошад.

Бе сабабҳои узрнок аз тарафи шахсони мансабдор ва шаҳрвандон иҷро накардани талаботи қонунии прокурор ва муфаттиш, инчунин саркашӣ аз ҳозиршавӣ бо даъвати онҳо боиси ҷавобгари пешбининамудаи қонун мегардад.

Моддаи 9. Иштироки прокурор дар иҷлосияҳо ва ҷаласаҳои мақомоти ҳокимияти қонунгузор, иҷроия, мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ва худидоракунии шаҳрак ва деҳот

(*Қонуни конст. ҶТ аз 30.05.2017 № 1410*)

Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар иҷлосияҳо, ҷаласаҳои яқоя ва алоҳидаи Маҷлиси миллий ва Маҷлиси намоёндогони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Суди конститутиони Ҷумҳурии Тоҷикистон, Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон иштирок карда метавонад.

Прокурори Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, прокурорҳои вилоятҳо, шаҳри Душанбе, шаҳрҳо, ноҳияҳо, прокурорҳои нақлиёт, прокурорҳои ҳарбии гарнизонҳо ва прокурори назорат аз рӯи иҷрои қонунҳо дар муассисаҳои ислоҳӣ дар иҷлосияҳо ва ҷаласаҳои мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатии дахлдор ва мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот иштирок мекунанд (*Қонуни конст. ҶТ аз 30.05.2017 № 1410*).

Прокурор, муовини яқум ва муовинони ӯ, инчунин бо супориши онҳо прокурорҳои дигар ҳуқуқ доранд дар баррасии пешниҳод ва эътирозҳои худ ба мақомоти маҳаллии намояндагӣ ва иҷроияи ҳокимияти давлатӣ, корхонаҳо, муассисаҳо ва ташкилотҳо, сарфи назар аз шакли моликиятшон, иштирок намоянд.

Прокурорҳо наметавонанд ба ҳайати комиссия, кумитаҳо ва дигар мақомоти коллегиялии аз тарафи мақомоти ҳокимияти намояндагӣ ва иҷроия ташкилкардашуда, агар онҳо ба қонунӣ будани санадҳои ҳуқуқии аз тарафи ин мақомот баровардашуда назорат кунанд, дохил шаванд.

Моддаи 10. Ҳамоҳангсозии фаъолияти мақомоти ҳифзи ҳуқуқ дар мубориза бар зидди ҷинояткорӣ

Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва прокурорҳои тобеи он фаъолияти мақомоти қорҳои дохилӣ, мақомоти амният, мақомоти андоз, мақомоти гумрук ва дигар мақомоти ҳифзи ҳуқуқро оид ба мубориза бар зидди ҷинояткорӣ ҳамоҳанг месозанд (*Қонуни конст. ҶТ аз 31.12.2014 № 1166*).

Бо мақсади таъмини ҳамоҳангсозии фаъолияти мақомоте, ки дар қисми яқуми моддаи мазкур зикр ёфтаанд, Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Сарпрокурори ҳарбии Тоҷикистон, прокурорҳои Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо, шаҳри Душанбе, прокурори нақлиёти Тоҷикистон, прокурорҳои шаҳру ноҳияҳо ва прокурорҳои ба онҳо баробаркардашуда Шӯрои ҳамоҳангсозиро, ки мақоми машваратӣ буда, мувофиқи Низомнома дар бораи ҳамоҳангсозии фаъолияти мақомоти ҳифзи ҳуқуқ дар мубориза бар зидди ҷинояткорӣ, ки аз ҷониби Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда шудааст, даъват менамояд. Дар маҷлисҳои Шӯрои ҳамоҳангсозӣ раисони судҳои зинаҳои дахлдор иштирок карда наметавонанд. Иҷрои қарорҳои Шӯрои ҳамоҳангсозӣ барои мақомоти ҳифзи ҳуқуқ ҳатмӣ мебошад (*Қонуни конст. ҶТ аз 31.12.2014 № 1166*).

Моддаи 11. Иштирок дар фаъолияти ҳуқуқэҷодкунӣ

Прокурор дар рафти амалӣ намудани ваколатҳои худ ҳангоми зарурати такмилдиҳии санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ наметавонад ба субъекти ваколатдоре, ки ҳуқуқи ташаббуси қонунгузори дорад ё ба мақома, ки санади меъёрии ҳуқуқиро қабул кардааст, дар бораи қабул, ворид намудани тағйири иловаҳо, ё аз эътибор соқит кардани санади меъёрии ҳуқуқӣ таклиф пешниҳод кунад.

Моддаи 12. Баррасии муроҷиатҳо

Мақомоти прокуратура муроҷиатҳои шахсони воқеӣ ва ҳуқуқиро бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон баррасӣ намуда, барои бартараф кардани ҳуқуқвайронкуниҳо чораҳо меандешанд. Қароре, ки прокурор марбут ба баррасии муроҷиатҳо қабул намудааст, барои ба суд муроҷиат кардани шахс ҷиҳати Ҳимояи ҳуқуқ, озодӣ ва манфиатҳои қонунии худ монъе шуда наметавонад.

Агар шахс вобаста ба вазъи саломатӣ, синну сол, ғайри қобили амал будан ва дигар сабабҳои узрнок ҳуқуқ, озодӣ ва манфиатҳои қонунии худро Ҳимоя карда натавонад, прокурор ҳуқуқ дорад ҷиҳати ҳифзи ҳуқуқ, озодӣ ва манфиатҳои қонунии ӯ ба суд бо ариза муроҷиат кунад (*Қонуни конст. ҶТ аз 30.05.2017 № 1410*).

БОБИ 2. НИЗОМ, СОХТОР ВА ТАШКИЛИ ФАЪОЛИЯТИ МАҚОМОТИ ПРОКУРАТУРАИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

Моддаи 13. Низом ва сохтори мақомоти Прокуратураи Ҷумҳурии Тоҷикистон

Низоми мақомоти Прокуратураи Ҷумҳурии Тоҷикистонро Прокуратураи генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Сарпрокуратураи ҳарбӣ, прокуратураи Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо, шаҳри Душанбе, прокуратураи нақлиёти Тоҷикистон, прокуратураи шаҳрҳо, ноҳияҳо ва прокуратураҳои ба он баробаркардашуда ташкил медиҳанд (*Қонуни конст. ҶТ аз 31.12.2014 № 1166*).

Прокуратураи генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон дорои маркази илмию таълимӣ мебошад.

Прокуратураи генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва прокурорҳои поёни ҳуқуқи идоракунии оперативии объектҳои таъиноти иҷтимоӣ-маишӣ ва хоҷагидориро доранд.

Сохтори Прокуратураи генералии Ҷумҳурии Тоҷикистонро Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон бо пешниҳоди Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ мекунанд.

Таъсиси мақомоти прокуратура, азнавташкिल्дихӣ ва барҳамдихии мақомоти прокуратура аз тарафи Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон сурат мегирад, вазъи ҳуқуқӣ ва салоҳияти онҳоро Қонуни конститутсионии мазкур ва дигар санадҳои қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян мекунанд.

Моддаи 14. Ба вазифа таъин ва аз вазифа озод кардани Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва муовинони ӯ

Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз тарафи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон бо ризоияти Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба вазифа таъин ва аз вазифа озод карда мешавад. Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба мӯҳлати 5 сол таъин мешавад.

Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон дорои муовини яқум ва муовинон мебошад, ки онҳо аз тарафи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон бо ризоияти Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба вазифа таъин ва аз вазифа озод карда мешаванд.

Яке аз муовинони Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон Сарпрокурори ҳарбии Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад.

Иттилоот дар бораи ба вазифа таъин ва аз вазифа озод кардани Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон, муовини яқум ва муовинони ӯ дар матбуот нашр мегардад.

Моддаи 15. Масъул будани Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон

Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар фаъолияти худ ба Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон масъул буда, дар бораи ҳолати назорати риояи дақиқ ва иҷрои яқхелаи қонунҳо дар ҳудуди Тоҷикистон соле як маротиба ё аз рӯи зарурат ҳисобот медиҳад (*Қонуни конст. ҶТ аз 30.05.2017 № 1410*).

Моддаи 16. Таъин намудани прокурорҳо ба вазифа, тобеият ва асосҳои аз вазифа озод кардани онҳо

Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон прокурори Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, прокурорҳои вилоятҳо, прокурори шаҳри Душанбе, прокурорҳои нақлиёт, прокурорҳои шаҳрҳо, ноҳияҳо ва прокурорҳои ҳарбии гарнизонҳо, прокурори назорат аз рӯи иҷрои қонунҳо дар муассисаҳои ислоҳиро ба вазифа таъин ва аз вазифа озод менамояд. Ин прокурорҳо ба Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳисоботдиҳанда мебошанд. Мӯҳлати ваколати прокурорҳо 5 сол аст.

Прокурорҳо бо чунин асосҳо аз вазифаашон пеш аз мӯҳлат озод карда мешаванд:

-бо хоҳиши худ;

-бо сабаби ба истеъфо баромадан;

-бо сабаби ба кори дигар гузаштан ё иҷро карда натавонистани вазифа бинобар вазъи саломатӣ;

-бо сабаби интиҳоб шудан ба мақомоти намояндагӣ (*Қонуни конст. ҶТ аз 31.12.2014 № 1166*);

-аз рӯи натиҷаҳои аттестатсия;

-барои риоя накардани талаботи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи мубориза бо коррупсия, танзими анъана ва чашну маросимҳо (*Қонуни конст. ҶТ аз 31.12.2014 № 1166*);

-дар мавриди содир намудани ҷиноят, ки бо ҳукми эътибори қонунӣ пайдонамудаи суд муқаррар карда шудааст;

- қатъи шаҳрвандии Ҷумҳурии Тоҷикистон, соҳиб шудан ба шаҳрвандии давлати дигар ё тарки доимии Ҷумҳурии Тоҷикистон (*Қонуни конст. ҶТ аз 30.05.2017 № 1410*);

- бинобар нафақагири Ҷумҳурии Тоҷикистон ё давлати хориҷӣ будан (*Қонуни конст. ҶТ аз 30.05.2017 № 1410*);

-бо дигар асосҳои, ки қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи меҳнат пешбинӣ кардааст.

Иттилооти ба вазифа таъин ва аз вазифа озод намудани прокурорҳо дар матбуоти маҳаллӣ нашр мегардад.

Моддаи 17. Прокуратураи генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон

Ба Прокуратураи генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон роҳбарӣ мекунанд.

Дар Прокуратураи генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳайати мушовара дар ҳайати Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон (раис), муовини якум ва мувинони ӯ (аз рӯи вазифа), дигар кормандони прокурорӣ, ки Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба вазифа таъин намудааст, ташкил карда мешавад (*Қонуни конст. ҶТ аз 31.12.2014 № 1166*).

Дар Прокуратураи генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон раёсатҳо ва шўъбаҳо мавҷуданд, ки дар айни замон сардорон ва муовинони сардорони онҳо мутобикан ёрдамчиёни калон ва ёрдамчиёни Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошанд. Прокурори генералӣ инчунин ёрдамчиёни калон оид ба супоришҳои махсус дорад. Дар раёсатҳо ва шўъбаҳо прокурорҳои калон ва прокурорҳо (ёрдамчиён), прокурорҳо-криминалистҳо, муфаттишҳои калон ва муфаттишҳо оид ба қорҳои махсусан муҳим ҳастанд.

Сардорони раёсатҳо ва шўъбаҳо ва муовинони онҳо, ёрдамчиёни калон, ёрдамчиёни Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон, прокурорҳои калон ва прокурорҳои раёсатҳо ва шўъбаҳо, прокурор-криминалистҳо, инчунин муфаттишҳои калон ва муфаттишҳо оид ба қорҳои махсусан муҳим аз тарафи Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба вазифа таъин ва аз вазифа озод карда мешаванд.

Ба низоми Прокуратураи генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо ҳуқуқи воҳиди низомӣ Сарпрокуратураи ҳарбӣ, ки ба он муовини Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон Сарпрокурори ҳарбӣ роҳбарӣ мекунад, дохил мешавад.

Дар низоми Прокуратураи генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон Маркази тақмили ихтисоси кормандони мақомоти прокуратураи Ҷумҳурии Тоҷикистон амал мекунад, ки директор, муовин ва кормандони ғаврии онро Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба вазифа таъин ва аз вазифа озод менамояд.

Прокуратураи генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон нашрияҳои махсуси ҳуқуқии худро дорад.

Моддаи 18. Ваколатҳои Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон

Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон:

-низоми ягонаи марказонидашудаи прокуратураи Тоҷикистонро сарварӣ мекунад ва ба фаъолияти он назорат менамояд;

-ҳайати мушовараи Прокуратураи генералии Ҷумҳурии Тоҷикистонро ташкил мекунад ва дар ҷаласаҳои он раисӣ мекунад (*Қонуни конст. ҶТ аз 31.12.2014 № 1166*);

-ба мақомоти Прокуратураи Ҷумҳурии Тоҷикистон кормандонро ба қор қабул ва аз қор озод мекунад;

-роҳбарони воҳидҳои сохторӣ, сармуҳосиб, дигар кормандони Прокуратураи генералии Ҷумҳурии Тоҷикистонро ба вазифа таъин ва аз вазифа озод мекунад;

-низомномаҳои воҳидҳои низомии Прокуратураи генералии Ҷумҳурии Тоҷикистонро тасдиқ мекунад;

-прокуратураҳоро ташкил ва барҳам медиҳад;

-фармонҳо, амрҳо, дастурҳо, низомномаю дастурамалҳо мебарорад, ки иҷрои онҳо аз тарафи ҳамаи қоркунони мақомоти Прокуратураи Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳатмӣ мебошад. Дар сурати хилофи қонун буданашон ин санадҳо тибқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузорӣ тағйир дода ё бекор карда мешаванд;

-шумораи кормандони Прокуратураи генералии Ҷумҳурии Тоҷикистонро дар ҳудуди воҳиди ҷудокардашуда ва фонди музди меҳнат муқаррар менамояд;

-ваколати воҳидҳои сохтори Прокуратураи генералии Ҷумҳурии Тоҷикистонро муайян мекунад;

-шумораи кормандон ва сохтори мақомоти тобеи прокуратураро муқаррар мекунад;

-тақмили ихтисоси кормандонро ба роҳ менамояд;

-ҳамчунин дигар ваколатҳое дорад, ки Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, Қонуни конститутсионии мазкур ва дигар қонунҳо пешбинӣ кардаанд (*Қонуни конст. ҶТ аз 30.05.2017 № 1410*).

Моддаи 19. Прокуратураи Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо, шаҳри Душанбе ва прокуратураи нақлиёти Тоҷикистон

Ба прокуратураи Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо, шаҳри Душанбе ва прокуратураи нақлиёти Тоҷикистон прокурорҳои дахлдор роҳбарӣ мекунанд, ки онҳо дорои муовини якум ва мувинон буда, онҳоро Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба вазифа таъин ва аз вазифа озод мекунад (*Қонуни конст. ҶТ аз 31.12.2014 № 1166*).

Дар прокуратураҳои Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо, шаҳри Душанбе ва прокуратураи нақлиёти Тоҷикистон ҳайати мушовара ташкил карда мешавад, ки ба ҳайати он прокурори роҳбарикунандаи прокуратура (раис), муовини якум ва мувинони ӯ (аз рӯи вазифа) ва дигар кормандони прокурорӣ дохил мешаванд.

Шумора ва ҳайати шахсии мушовара аз тарафи Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо пешниҳоди прокурорҳои дахлдор тасдиқ карда мешаванд.

Дар чаласаҳои ҳайати мушовараи прокуратураи Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо, шаҳри Душанбе ва прокуратураи нақлиёти Тоҷикистон прокурори дахлдор ва дар набудани ӯ муовини яқум ё яке аз муовинони ӯ раисӣ мекунад (*Қонуни конст. ҶТ аз 31.12.2014 № 1166*).

Дар прокуратураҳои Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо, шаҳри Душанбе ва прокуратураи нақлиёти Тоҷикистон раёсатҳо ва шўъбаҳо ташкил карда мешаванд. Сардорон ва муовинони сардорони раёсатҳо ва шўъбаҳо, ки дар як вақт ёрдамчиёни калон ва ёрдамчиёни прокурорҳои дахлдор мебошанд, бо розигии Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз қониби прокурорҳои роҳбарикунандаи ин прокуратураҳо ба вазифа таъин ва аз вазифа озод карда мешаванд.

Дар сохтори раёсатҳо ва шўъбаҳо прокурорҳои калон, прокурорҳо, муфаттишони калон ва муфаттишҳо оид ба қорҳои махсусан муҳим мавҷуданд, ки онҳо аз тарафи прокурорҳои дахлдор ба вазифа таъин ва аз вазифа озод карда мешаванд.

Прокурорҳои Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо, шаҳри Душанбе ва прокуратураи нақлиёти Тоҷикистон ба Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба тағйир додани ҳайати шахсии қормандони дастгоҳи худ тақлифҳо пешниҳод менамоянд.

Моддаи 20. Прокуратураҳои шаҳрҳо, ноҳияҳо ва дигар прокуратураҳои ба онҳо баробаркардашуда

Ба прокуратураҳои шаҳрҳо, ноҳияҳо ва дигар прокуратураҳои ба онҳо баробаркардашуда прокурорҳои дахлдор роҳбарӣ мекунад. Онҳо метавонанд муовини яқум, муовинон, ёрдамчиёни калон, ёрдамчиён, муфаттишони калон ва муфаттишон дошта бошанд (*Қонуни конст. ҶТ аз 31.12.2014 № 1166*).

Муовини яқум ва муовинони прокурорҳо, қормандони дигари прокуратураҳои шаҳрҳо ва ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ аз тарафи Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба вазифа таъин ва аз вазифа озод карда мешаванд (*Қонуни конст. ҶТ аз 31.12.2014 № 1166*).

Муовини яқум ва муовинони прокурорҳои шаҳрҳо ва ноҳияҳои тобеи Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоят ва шаҳри Душанбе бо розигии Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз тарафи прокурорҳои дахлдори болоӣ ба вазифа таъин ва аз вазифа озод карда мешаванд. Қормандони дигари ин прокуратураҳо аз тарафи прокурорҳои дахлдори болоӣ ба вазифа таъин ва аз вазифа озод карда мешаванд (*Қонуни конст. ҶТ аз 31.12.2014 № 1166*).

Муовинони прокурорҳои нақлиёти вилоятиро Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба вазифа таъин ва аз вазифа озод мекунад.

Прокурорҳои шаҳрҳо, ноҳияҳо ва дигар прокурорҳои ба онҳо баробаркардашуда ба прокурорҳои болоӣ дар бораи тағйир додани шумораи қормандони дастгоҳ тақлифҳо пешниҳод менамоянд.

Прокурорҳои шаҳрҳо, ноҳияҳо ва дигар прокурорҳои ба онҳо баробаркардашуда дар доираи ваколатҳои худ қормандони хидмати ёрирасонро ба қор қабул ва аз қор озод менамоянд.

Моддаи 21. Ваколатҳои прокурорҳои Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо, шаҳри Душанбе ва прокурори нақлиёти Тоҷикистон

Прокурорҳои Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо, шаҳри Душанбе ва прокурори нақлиёти Тоҷикистон ба фаъолияти прокуратураҳои шаҳрҳо ва ноҳияҳо дар асоси иҷрои қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, санадҳои Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон роҳбарӣ намуда, фармонҳо, дастурҳо, амрҳо мебароранд, ки иҷрои онҳо барои ҳамаи қормандони тобеъ ҳатмӣ мебошад.

Моддаи 22. Ҳайати мушовараи мақомоти прокуратура

Ҳайати мушовараи мақомоти прокуратура мақоми машваратӣ буда, дар назди Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Сарпрокурори ҳарбӣ, прокурори Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо, шаҳри Душанбе ва прокурори нақлиёти Тоҷикистон ташкил карда мешаванд.

Ба ҳайати мушовара муовини яқум ва муовинони прокурори дахлдор, дигар қормандони прокуратура дохил мешаванд (*Қонуни конст. ҶТ аз 31.12.2014 № 1166*).

Дар ҳайати мушовара муҳимтарин масъалаҳое, ки ба фаъолияти мақомоти прокуратура, вазъи қори назорат ба риояи қонунҳо, иҷрои фармонҳои Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон, масъалаҳои кадрҳо дахлдоранд, баррасӣ шуда, ҳисоботи сардорони раёсатҳо ва шўъбаҳо, прокурорҳои тобеъ ва дигар қормандони мақомоти прокуратура шунда мешаванд.

Дар маҷлисиҳои ҳайати мушовара мумкин аст баёноти роҳбарони мақомоти давлатӣ, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, корхонаҳо, муассисаҳо, ташкилотҳо, шахсони мансабдор бинобар вайрон кардани қонунгузорӣ ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ шунида шавад.

Қарори ҳайати мушовара бо тарафдории аксарияти овозҳои аъзои он қабул шуда, бо фармони прокурори дахлдор дар амал татбиқ карда мешавад.

Дар сурати ихтилофи назар дар байни прокурор ва аъзои ҳайати мушовара прокурор қарорҳои худро дар амал татбиқ менамояд.

Дастури кории ҳайати мушовара ва вазъи ҳуқуқии аъзои онро прокурори дахлдор муайян мекунад.

БОБИ 3. НАЗОРАТИ ПРОКУРОРӢ

Моддаи 23. Предмети назорати умумӣ

Предмети назорати умумӣ инҳо мебошанд:

-назорат ба иҷрои қонунҳо аз ҷониби вазоратҳо, кумитаҳои давлатӣ, идораҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, мақомоти намояндагӣ ва иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот, мақомоти идораи ҳарбӣ, мақомоти назорат, бонкҳо, корхонаҳо, муассисаҳо, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ ва динӣ, ҳизбҳои сиёсӣ ва иттиҳодияҳои дигар, сарфи назар аз тобеият, мансубият ва шаклҳои моликияти онҳо, аз тарафи шахсони мансабдори онҳо, инчунин ба қонунҳо мутобиқат намудани санадҳои ҳуқуқие, ки онҳо мебароранд (*Қонуни конст. ҶТ аз 30.05.2017 № 1410*);

-назорат ба риояи ҳуқуқ ва озодиҳои инсон ва шаҳрванд, ки арзиши олий эътироф гардидаанд, аз ҷониби ҳамаи сохторҳо ва шахсони мансабдоре, ки дар сарсатри якуми ҳамин модда нишон дода шудаанд (*Қонуни конст. ҶТ аз 31.12.2014 № 1166*);

-назорати қонунӣ будани қарорҳои қабулкардаи мақомоте, ки ба баррасӣ намудани парвандаҳо оид ба ҳуқуқвайронкунии маъмури, парвандаҳо, маводҳо оид ба баҳсҳои иқтисодӣ барои баррасӣ дар судҳои иқтисодӣ, ба истиснои қарорҳои суд ваколатдоранд (*Қонуни конст. ҶТ аз 31.12.2008 № 450*);

-назорати риояи қонунҳое, ки ба муносибатҳои иқтисодӣ, байналмилалӣ, ҳифзи муҳити зист, гумрук, андоз ва фаъолияти иқтисодии хориҷӣ мансуб мебошанд.

Санҷиши риояи қонунҳо аз рӯи аризаҳо ва дигар маълумотҳо дар бораи вайрон кардани қонуният, ки диққату эътибори бевоситаи прокурорро талаб менамояд, дар сурати зарурат бо ташаббуси прокурор гузаронида мешавад. Дахлати прокурор ба фаъолияти хоҷагӣ ва иваз намудани вазифаи мақомоти тобеи идора ва мақомоти назорат манъ аст (*Қонуни конст. ҶТ аз 31.12.2014 № 1166*).

Моддаи 24. Ваколатҳои прокурор ҳангоми назорати умумӣ

Прокурор ҳангоми назорати умумӣ ҳуқуқ дорад:

-ба муассисаҳо, корхонаҳо, ташкилотҳо, вазоратҳо, кумитаҳои давлатӣ, идораҳо, бонкҳо ва дигар сохторҳои ғайридавлатӣ бо пешниҳоди шаходатномаи хизматӣ бе монеа, ба объектҳои режимӣ ҳангоми будани иҷозати махсус ворид гардад ва бо ҳар гуна ҳуҷжатҳои онҳо шинос шавад;

-иҷрои қонунҳоро дар асоси аризаҳо, шикоятҳо, муроҷиатҳо ва дигар маълумотҳо оид ба ҳуқуқвайронкунӣ санҷад;

-барои гузаронидани санҷиш қормандони дигар мақомоти ҳифзи ҳуқуқро ҷалб намояд;

-барои санҷиши қарорҳо, амру фармонҳо ва дигар ҳуҷжатҳо, маводҳо, маълумоти омӯрӣ ва дигар маълумотҳоро (асл ё нусхаи онҳоро) талаб намояд, дар бораи вазъи қонуният ва чораҳои таъмини он маълумот гирад;

-шахсони мансабдор, шаҳрвандонро даъват намояд ва аз онҳо доир ба вайрон кардани қонун баёнот талаб кунад.

Прокурор ҳуқуқ дорад аз роҳбарон ва шахсони мансабдор инҳоро талаб намояд:

-гузаронидани санҷиш ва тафтиши (ревизия) фаъолияти корхонаҳо, муассисаҳо ва ташкилотҳои тахти назорат ва тобеияти онҳо буда, инчунин дар ҳолати зарурӣ таъин кардани экспертиза;

-барои муайян кардани масъалаҳои бамиёномада ҷудо намудани мутахассисон;

-гузаронидани санҷиши мавод, ахбор, муроҷиатҳое, ки ба прокуратура ворид шудаанд ва хабар дар бораи натиҷаи онҳо.

Ҳангоми ошкор соختани қонунвайронкунӣ прокурор ё муовини ӯ дар доираи салоҳияти худ ҳуқуқ дорад:

-доир ба санадҳои мақомот ва ташкилотҳо, инчунин шахсони мансабдор, ки хилофи қонун мебошанд, эътироз биёрад;

-бо қарори худ шахсонро, ки ғайриқонунӣ дучори боздошти маъмури шудаанд, озод кунад;

-дар бораи бартараф намудани қонунвайронкуниҳо, сабабу шароити мусоидаткунандаи онҳо тақлифҳо пешниҳод намояд;

-дар ҳолатҳои муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон барои ҳимояи ҳуқуқ ва манфиатҳои шахрвандон, давлат, инчунин корхонаҳо, муассисаҳо, ташкилотҳо, новобаста аз шакли моликиятшон, аз ҷумла чиҳати барқарор кардани зарари расонидашуда, ба суд муроҷиат кунад (*Қонуни конст. ҶТ аз 31.12.2014 № 1166*);

- мувофиқи тартиби муқарраркардаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон парвандаи ҷиноятӣ, истеҳсолоти парвандаи ҳуқуқвайронкунии маъмуриро оғоз намояд, дар бораи ба ҷавобгари интизомӣ ё моддӣ кашидан истеҳсолот оғоз кунад, маводро барои баррасӣ ба мақомоти дахлдор фиристонад (*Қонуни конст. ҶТ аз 31.12.2014 № 1166*);

-дар бораи бартараф кардани вайронкунии ошкорои қонун амрҳо диҳад.

Моддаи 25. Эътирози прокурор

Эътироз доир ба санад, супориш ва дигар ҳуҷжатҳои мақомот ва шахсони мансабдоре, ки хилофи қонун мебошанд, аз ҷониби прокурор ё муовинонаш ба мақомоти интизордодаи ин санад ё мақомоти болоӣ оварда мешавад.

Прокурор дар эътирози худ масъалаҳои бекор кардани санад, ба қонун мутобиқ гардонидани он, инчунин қатъ кардани амали ғайриқонунии шахсони мансабдор, барқарор намудани ҳуқуқҳои поймолшударо ба миён мегузорад.

Эътирози прокурор амали санади аз болояш эътирозвардашударо бозмедорад ва онро бояд мақомоти дахлдор ё шахси мансабдор на дертар аз даҳ рӯзи баъди ворид шуданаш ҳатман баррасӣ намояд.

Дар ҳолати овардани эътироз нисбати қарори мақомоти маҳаллии намояндагии ҳокимияти давлатӣ он бояд дар иҷлосияи наздиктарин баррасӣ шавад. Дар ҳолатҳои истисноӣ, ки бартараф намудани ҳолатҳои вайронкунии қонунро талаб мекунад, прокурор ҳуқуқ дорад барои баррасии эътироз мўҳлати кўтоҳтар муқаррар намояд. Аз натиҷаи баррасӣ ба прокурор фавран хаттӣ хабар дода мешавад.

Дар сурати баррасӣ кардани эътироз дар мақомоти машваратӣ дар бораи рӯзи маҷлис ба прокуроре, ки эътироз овардааст, хабар дода мешавад.

Эътироз мумкин аст то баррасӣ шудани он аз ҷониби прокурори эътирозварда ё прокурори болоӣ бозхонда шавад.

Дар сурати бесабаб рад кардани эътироз ё дар мўҳлати муқарраршуда дида набаромадани он прокурор метавонад дар бораи ғайриқонунӣ доништани санад ба суд бо аризаи даъвогӣ муроҷиат намояд. Пешниҳоди ҷунин ариза амали санади ҳуқуқиро бозмедорад.

Моддаи 26. Пешниҳоди прокурор

Пешниҳод дар бораи бартараф намудани қонунвайронкуниҳо, сабабу шароитҳои ба онҳо мусоидаткарда аз ҷониби прокурор, муовини ӯ ба мақом, ташкилот ё шахси мансабдоре, ки барои бартараф кардани қонунвайронкунии ваколат дорад, пешкаш мешавад ва он бояд фавран баррасӣ шавад. Дар мўҳлати на дертар аз як моҳ бояд оид ба бартараф намудани қонунвайронкунии, сабабу шароитҳои ба онҳо мусоидаткарда тадбирҳои дахлдор андешида, аз натиҷаи он ба прокурор хаттӣ хабар дода шавад.

Мақоми машваратие, ки ба он пешниҳод фиристонида шудааст, дар бораи рӯзи маҷлис ба прокурор хабар медиҳад ва прокурор ҳуқуқ дорад, ки дар муҳокимаи он иштирок намояд.

Моддаи 27. Қарори прокурор

Прокурор, муовини яқум ва муовинони онҳо бо назардошти хусусияти қонунвайронкунии аз тарафи шахси мансабдор ё шахрванд оид ба оғоз намудани истеҳсолот дар бораи ба ҷавобгари интизомӣ, моддӣ ва маъмури кашидан ё дар бораи оғоз кардани парвандаи ҷиноятӣ қарори асоснок мебарорад (*Қонуни конст. ҶТ аз 31.12.2014 № 1166*).

Қарор дар бораи ба ҷавобгари интизомӣ, моддӣ ё ҷавобгари маъмури кашидан дар муддати даҳ рӯзи баъди расидани он бояд аз тарафи шахси мансабдор ё мақоми салоҳиятдор баррасӣ шавад. Шикоят

аз рӯи қарори қабулшуда иҷрои онро бознамедорад. Аз натиҷаи баррасӣ ба таври хаттӣ ба прокурор хабар дода мешавад.

Дар ҳолатҳои зарурӣ барои тафтиши ҷиноятҳо прокурор ҳуқуқ дорад бо ҷалби кормандони дигар мақомоти ҳифзи ҳуқуқ дар асоси қарори худ гурӯҳҳои тафтишоти ғаврий таъсис диҳад (*Қонуни конст. ҶТ аз 30.05.2017 № 1410*).

Моддаи 28. Амри прокурор

Амри хаттӣ дар бораи бартаараф намудани қонунвайронкунӣ аз тарафи прокурор, муовини ӯ, ё шахси ваколатдоркардаи онҳо ба мақом, шахси мансабдор ё шахсони воқеӣ, ки ба вайрон кардани қонун роҳ додаанд, пешниҳод карда мешавад.

Амри хаттӣ дар мавридҳои пешниҳод карда мешавад, ки қонунвайронкунӣ хусусияти ошкоро дошта, ба манфиати давлат, корхона, муассиса, ташкилот, инчунин шаҳрвандон агар он ғавран бартаараф карда нашавад, зарари ҷиддӣ расонида метавонад. Амр бояд бетаъхир иҷро гардад, ки дар ин бора ба прокурор хабар дода мешавад.

Мақомот, шахси мансабдор ё шахси воқеӣ метавонад аз хусуси амр ба прокурори болоӣ шикоят кунад, ки ӯ вазифадор аст шикоятро дар мӯҳлати даҳ рӯз дида барояд.

Моддаи 29. Талабот нисбати ҳуҷҷатҳои мавриди эътиноии прокурор ва масъулият барои иҷро накардани онҳо

Дар эътироз, пешниҳод, қарор ё амри прокурор ҳатман зикр мегардад, ки кадом талаби қонун аз тарафи кӣ вайрон карда шудааст, моҳияти вайрон кардани қонун дар чист ва шахсони мансабдор, мақомот, ташкилотҳо ва шахсони воқеӣ бояд дар кадом мӯҳлат онро бартаараф намоянд.

Шахсони мансабдор, мақомоти салоҳиятдор ё шахсони воқеӣ, ки эътироз, пешниҳод, қарор, амри прокурорро дар мӯҳлаташ иҷро накардаанд, беасос рад намудаанд ё барои бартаараф намудани вайронкунии қонун, ки дар пешниҳоди прокурор нишон дода шудааст, чора надидаанд, мувофиқи қонун ба ҷавобгарӣ кашида мешаванд.

БОБИ 4. НАЗОРАТИ ПРОКУРОРӢ БА ИҶРОИ ҚОНУНҲО АЗ ТАРАФИ МАҚОМОТЕ, КИ ФАЪОЛИЯТИ ОПЕРАТИВӢ-ҶУСТУҶӢЙ, ТАҲҚИҚУ ТАФТИШИ ПЕШАКИРО БА АМАЛ МЕБАРОРАНД

Моддаи 30. Предмети назорат

Предмети назорати прокурорӣ ба иҷрои қонунҳо аз тарафи мақомоте, ки фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ, таҳқиқу тафтиши пешакиро ба амал мебароранд, инҳо мебошанд:

-риояи ҳуқуқи озодиҳои инсон ва шаҳрванд;

-бо тартиби муқарраркардаи қонун ҳаллу фасл намудани аризаҳо ва хабарҳо дар бораи ҷиноятҳои тайёршаванда, содиршаванда ва содиршуда (*Қонуни конст. ҶТ аз 25.03.2011 № 688*);

-гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-ҷустуҷӯӣ бо мақсади ошкор намудани ҷиноятҳо ва ҷустуҷӯи ҷинояткорон (*Қонуни конст. ҶТ аз 25.03.2011 № 688*);

-кофтукови далелҳо оид ба парвандаи ҷиноятӣ;

-гузаронидани таҳқиқу тафтиши пешакӣ;

-қонунӣ будани қарорҳои қабулкардаи онҳо.

Моддаи 31. Ваколати прокурор дар соҳаи фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ ва таҳқиқу тафтиши пешакӣ

Прокурор дар доираи салоҳияташ ҳуқуқ дорад:

-қонунӣ будани гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-ҷустуҷӯӣ, истифодаи воситаҳои илмӣ-техникиро санҷад;

-аз мақомоти дахлдор парвандаҳои баҳисобгирии оперативӣ, маводҳо, ҳуҷҷатҳо ва дигар маълумотро дар бораи рафти фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ барои тафтиш талаб намояд (*Қонуни конст. ҶТ аз 25.03.2011 № 688*);

-мурочиатҳоро оид ба амал ва қарори мансабдорони дахлдор санҷад ва баррасӣ намояд;

-қарорҳои ғайриқонунӣ ва беасоси мансабдорони мақомотеро, ки фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯиро ба амал мебароранд, бекор кунанд;

-ба муфаттиш ва таҳқиқбаранда барои муроҷиат намудан бо дархост ба суд оид ба татбиқи чораҳои пешгирӣ дар намуди ба ҳабс ва ҳабси хонагӣ гирифтани, дар бораи дароз кардани мӯҳлати онҳо, чораҳои маҷбурии мурофиавии муваққатан дур кардан аз вазифа, ҳабси молу мулк, маблағҳои амонатӣ, суратҳисобҳои бонкӣ, қоғазҳои қиматнок, кофтуков, ёфта гирифтани, ҳабс ва гирифтани муросилоти почтаю телеграф, хабарҳои телеграфӣ ва хабарҳои дигаре, ки тавассути шабакаҳои алоқаи барқӣ ва алоқаи почта интиқол меёбанд, ғӯш кардан ва сабти гуфтугӯи телефони ё гуфтугӯҳо бо истифодаи воситаҳои дигари алоқа ва дар дигар ҳолатҳои пешбининамудаи қонунгузори Чумҳурии Тоҷикистон ба гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-ҷустуҷӯи розигӣ диҳад (*Қонуни ҶТ аз 28.12.2013 № 1034*);

-барои татбиқи чораи пешгирӣ дар намуди гарав розигӣ диҳад (*Қонуни ҶТ аз 28.12.2013 № 1034*);

-дигар амали пешбиникардаи қонунро иҷро намояд.

Ваколати прокурорро ҳангоми назорат ба риояи қонунҳо аз ҷониби мақомоти таҳқику тафтиши пешакӣ қонунгузори мурофиавии ҷиноятӣ муайян менамояд.

Дастури Прокурори генералии Чумҳурии Тоҷикистон оид ба масъалаҳои тафтишу таҳқиқи пешакӣ, ки танзими қонуниро талаб намекунад, барои иҷро ҳатмӣ мебошад.

Моддаи 32. Тафтиши ҷиноят аз ҷониби мақомоти прокуратура

Мақомоти прокуратура аз рӯи парвандаҳои ҷиноятӣ, ки қонунгузори мурофиавии ҷиноятӣ ба салоҳияти онҳо вогузоштааст, тафтишот мегузаронад.

Прокурор ҳуқуқ дорад, тафтиши ҳар гуна ҷиноятро ба истехсоли худ гирад ё онро ба прокурор ё муфаттиши тобеаш, супорад. Прокурор инчунин метавонад парвандаҳои ҷиноятиро, ба истиснои парвандаҳои оиди ҷиноятҳои хусусияти коррупсионидошта. Прокурор инчунин метавонад парвандаҳои ҷиноятиро, ба истиснои парвандаҳои оиди ҷиноятҳои хусусияти коррупсионидошта, ба дигар мақомоти тафтишотӣ супорад (*Қонуни конст. ҶТ аз 12.05.2007 № 251*).

Моддаи 33. Додани розигӣ барои татбиқи чораҳои пешгирӣ, чораҳои дигари маҷбурии мурофиавӣ ва амалҳои тафтишотӣ

(Қонуни ҶТ аз 28.12.2013 № 1034)

Ҳуқуқи розигӣ доданро ба татбиқи чораҳои пешгирӣ дар намуди ба ҳабс ва ҳабси хонагӣ гирифтани, дар бораи дароз кардани мӯҳлати онҳо, гарав, ба татбиқи чораҳои маҷбурии мурофиавии муваққатан дур кардан аз вазифа, ҳабси молу мулк, маблағҳои амонатӣ, суратҳисобҳои бонкӣ, қоғазҳои қиматнок, кофтуков, ёфта гирифтани, ҳабс ва гирифтани муросилоти почтаю телеграф, хабарҳои телеграфӣ ва хабарҳои дигаре, ки тавассути шабакаҳои барқӣ ва алоқаи почта интиқол меёбанд, ғӯш кардан ва сабти гуфтугӯи телефони ё гуфтугӯҳо бо истифодаи воситаҳои дигари алоқа ва дар дигар ҳолатҳои пешбининамудаи қонунгузори Чумҳурии Тоҷикистон ба гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-ҷустуҷӯи Прокурори генералии Чумҳурии Тоҷикистон, муовини якум ва муовинони ӯ, Сарпрокурори ҳарбӣ, муовини якум ва муовинони ӯ, прокурорҳои Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо, шаҳри Душанбе, прокурори нақлиёти Чумҳурии Тоҷикистон муовини якум ва муовинони онҳо, прокурорҳои шаҳрҳо, ноҳияҳо ва прокурорҳои ба онҳо баробаркардашуда доранд (*Қонуни ҶТ аз 28.12.2013 № 1034, аз 31.12.2014 № 1166*).

Ҳангоми ҳалли масъалаи ба ҳабс, ҳабси хонагӣ гирифтани прокурор вазифадор аст, бо тамоми маводи парвандаи ҷиноятӣ, ки барои гирифтани ба ҳабс, ҳабси хонагӣ асос шуда метавонад, пурра шинос шуда, гумонбаршуда ва айбдоршавандаро дар мавриди зарурӣ, гумонбаршуда ва айбдоршавандаи нобилиғро бошад, дар ҳама гуна ҳолат шахсан пуршиш намояд (*Қонуни ҶТ аз 28.12.2013 № 1034, аз 30.05.2017 № 1410*).

Прокурор инчунин барои боздошту нигоҳдорӣ дар хонаҳои қабулу тақсимкунӣ, муқаррар намудани назорат ба рафтори шахси аз ҷазо озод кардашуда, ки ба маҳдуд кардани ҳуқуқи кафолатҳои конститусионии шаҳрвандон вобастаанд, баъди омӯзиши маводи пешниҳодшуда ва мавҷуд будани асосҳои кофӣ иҷозат медиҳад (*Қонуни ҶТ аз 28.12.2013 № 1034*).

Прокурор дар мавридҳои пешбиникардаи санадҳои ҳуқуқи байналмилалӣ ва қонун барои боздошти шаҳрванди хориҷӣ ё шахси бешаҳрванд иҷозат медиҳад. Дар чунин мавридҳо ҳуқуқи додани иҷозат ба Прокурори генералии Чумҳурии Тоҷикистон, муовини якум ва муовинони ӯ, Сарпрокурори ҳарбии Тоҷикистон, прокурорҳои Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо, шаҳри Душанбе, прокурори нақлиёти Тоҷикистон, прокурорҳои шаҳру ноҳияҳо ва прокурорҳои ба онҳо баробаркардашуда тааллуқ дорад (*Қонуни конст. ҶТ аз 31.12.2014 № 1166*).

Хориҷ карда шуд (*Қонуни ҶТ аз 28.12.2013 № 1034*).

Тартиби додани розигӣ ба татбиқи чораҳои пешгирӣ, бекор кардан, тағйир додан ва дароз кардани мӯҳлати онҳо, татбиқи чораҳои дигари маҷбурии муурофиавӣ ва амалҳои тафтишотӣ мутобиқи қонунгузори муурофиавии ҷиноятӣи Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад (*Қонуни ҶТ аз 28.12.2013 № 1034*).

БОБИ 5. ИШТИРОКИ ПРОКУРОР ҲАНГОМИ АЗ ТАРАФИ СУДҶО БАРРАСӢ КАРДАНИ ПАРВАНДАҶО

Моддаи 34. Иштироки прокурор ҳангоми аз тарафи судҷо баррасӣ кардани парвандаҷо

Прокурорҳо мувофиқи қонунгузори муурофиавии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳангоми баррасии парвандаҷо аз тарафи судҷо дар муурофиаи судӣ иштирок менамоянд, нисбати фармонҳо, ҳалномаҳо, ҳукмҳо, таъинот ва қарорҳои судҷо, ки хилофи қонун мебошанд, эътироз, шикоят ва ариза меоваранд (*Қонуни конст. ҶТ аз 31.12.2008 № 450*).

Моддаи 35. Ваколати прокурор дар муурофиаи судӣ

Прокурор иштирокчи муурофиаи судӣ буда, бо дигар иштироккунандагон ҳуқуқи баробар дорад.

Ваколати прокурори дар маҷлиси суд иштироккунандаро қонунгузори муурофиавии Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд.

Моддаи 36. Иштироки прокурор ҳангоми баррасии парвандаҳои граждани, оилавӣ, ҷиноятӣ, ҳуқуқвайронкунии маъмурӣ ва иқтисодӣ

(*Қонуни конст. ҶТ аз 31.12.2014 № 1166*)

Дар баррасии парвандаҳои граждани, оилавӣ, ҳуқуқвайронкунии маъмурӣ ва иқтисодӣ прокурор дар ҳолатҳое, ки қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ намудааст, иштирок мекунад ва оид ба парвандаи баррасишаванда ҳулоса медиҳад.

Иштироки прокурор дар баррасии судии парвандаҳои ҷиноятӣ дар ҳолатҳое, ки қонунгузори муурофиавии ҷиноятӣи Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ намудааст, ҳатмист. Прокурор метавонад дар ҳар давраи муурофиаи судии ҷиноятӣ ба баррасии парванда ворид шавад.

Прокурор дар доираи салоҳияти худ дар муурофиаи судии ҷиноятӣ айбдоркуниро аз номи давлат дастгирӣ менамояд (*Қонуни конст. ҶТ аз 31.12.2014 № 1166*).

Моддаи 37. Эътироз, шикояти кассатсионӣ ва хусусии прокурор

(*Қонуни конст. ҶТ аз 31.12.2008 № 450*)

Ҳуқуқи овардани эътирози кассатсионӣ ва хусусиро нисбати ҳукм, таъинот ва қарорҳои судҷо оид ба парвандаҳои ҷиноятӣ прокурор ва муовини якум ва муовинони ӯ дар доираи салоҳияташон, сарфи назар аз иштирок дар баррасии парванда дар суди марҳилаи якум, доранд (*Қонуни конст. ҶТ аз 31.12.2014 № 1166*).

Ёрдамчи прокурор, прокурори раёсат ва шўъба метавонад танҳо нисбат ба ҳукм, таъинот, қарор ва дигар санадҳои судӣ оид ба парвандае, ки дар баррасии он иштирок кардааст, эътироз ва шикоят оварад (*Қонуни конст. ҶТ аз 31.12.2014 № 1166*).

Моддаи 38. Аз суд талаб намудани парванда аз ҷониби прокурор

Прокурор, муовини ӯ ҳуқуқ доранд, ки дар доираи салоҳияташон ҳар парванда ё гурӯҳи парвандаҳоро, ки аз рӯи онҳо фармон, ҳалнома, ҳукм, таъинот, қарорҳое, ки эътибори қонунӣ пайдо намудаанд, мутобиқи қонунгузори муурофиавии ҷиноятӣ, граждани ва иқтисодӣ аз суд талаб карда гиранд (*Қонуни конст. ҶТ аз 31.12.2008 № 450*).

Баъди муқаррар намудани он, ки фармон, ҳалнома, ҳукм, таъинот ё қарори суд ғайриқонунӣ ё беасос аст, прокурор ба тариқи назорат эътироз ва ариза меоварад. Агар ин берун аз салоҳияти ӯ бошад, вай бо пешниҳод ба прокурори болоӣ муроҷиат менамояд, ки ӯ эътироз оварад (*Қонуни конст. ҶТ аз 31.12.2008 № 450*).

(*Қонуни конст. ҶТ аз 31.12.2008 № 450*)

Моддаи 39. Эътироз овардан ба ҳукм, фармон, ҳалнома, таъинот ва қарори суд, ки эътибори қонунӣ пайдо кардаанд

(Қонуни конст. ҶТ аз 31.12.2008 № 450, аз 31.12.2014 № 1166)

Ҳуқуқи овардани эътироз ба ҳукм, фармон, ҳалнома, таъинот ё қарори суд ба инҳо дода шудааст *(Қонуни конст. ҶТ аз 31.12.2008 № 450, аз 31.12.2014 № 1166)*:

- ба Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон - нисбати ҳукм, фармон, ҳалнома, таъинот ва қарори ҳамаи судҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, ба истиснои қарорҳои Раёсати Суди Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба парвандаҳои граждани, Раёсати Суди Олии иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба парвандаҳои иқтисодӣ, инчунин дар ҳолатҳои истисноӣ нисбати қарорҳои Пленуми Суди Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба парвандаҳои ҷиноятӣ, дар сурате ки ба вайронкунии қонунҳо роҳ дода шуда бошад *Қонуни конст. ҶТ аз 31.12.2008 № 450*;

- ба муовини якум ва муовинони Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон - нисбати ҳукм, таъинот ва қарори ҳамаи судҳо оид ба парвандаҳои ҷиноятӣ, ба истиснои қарорҳои Пленум ва Раёсати Суди Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон *(Қонуни конст. ҶТ аз 31.12.2008 № 450, аз 31.12.2014 № 1166)*;

- ба прокурори Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо, шаҳри Душанбе, прокурори нақлиёти Тоҷикистон, муовинони онҳо нисбати ҳукм, таъинот ва қарори суди шаҳрӣ, ноҳиявӣ, инчунин бо қарори коллегияи судӣ оид ба парвандаҳои ҷиноятӣ мутобикан суди Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо, шаҳри Душанбе, ки парвандаро ба тартиби кассатсионӣ баррасӣ кардааст *Қонуни конст. ҶТ аз 31.12.2008 № 450*.

Ба қарори суд аз рӯи парвандаҳо дар бораи ҳуқуқвайронкунии маъмури прокурори шаҳр, ноҳия, муовини якум ва муовинони ӯ ё прокурорҳои болои муовини якум ва муовинони онҳо эътироз оварда метавонанд *(Қонуни конст. ҶТ аз 31.12.2014 № 1166)*.

Моддаи 40. Бозхонди эътироз, шикоят ва ариза

(Қонуни конст. ҶТ аз 31.12.2008 № 450)

Эътироз, шикоят ва ариза нисбати ҳукм, фармон, ҳалнома, таъинот ва қарори суд то оғози баррасии он дар суд мумкин аст аз ҷониби прокуроре, ки эътироз, шикоят ва ариза овардааст ё прокурори болои бозхонда шавад *(Қонуни конст. ҶТ аз 31.12.2008 № 450)*.

Моддаи 41. Боздоштани иҷрои ҳукми суд

(Қонуни конст. ҶТ аз 31.12.2008 № 450)

Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон, муовини якум ва муовинони ӯ ҳуқуқ доранд, ки то баррасии мурочиати шаҳрвандон иҷрои ҳукмҳои эътибори қонунӣ пайдо накардаи судро боздоранд *(Қонуни конст. ҶТ аз 31.12.2008 № 450, аз 31.12.2014 № 1166, аз 30.05.2017 № 1410)*.

Моддаи 42. Иштироки прокурор дар чаласаҳои Пленуми Суди Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Суди Олии иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Раёсати Суди Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, коллегияҳои судӣ оид ба парвандаҳои граждани, оилавӣ, ҷиноятӣ, ҳуқуқвайронкунии маъмури ва коллегияи ҳарбии Суди Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, раёсати суди Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, раёсати судҳои вилоятҳо ва суди шаҳри Душанбе

(Қонуни конст. ҶТ аз 31.12.2014 № 1166)

Иштироки Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар чаласаҳои Пленуми Суди Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Пленуми Суди Олии иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳатмӣ мебошад.

Иштироки Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар чаласаҳои Раёсати Суди Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, муовини якум ва муовини Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар чаласаҳои Раёсати Суди Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳангоми баррасии парвандаҳои ҷиноятӣ, коллегияҳои судӣ оид ба парвандаҳои граждани, оилавӣ, ҷиноятӣ ва ҳуқуқвайронкунии маъмури Суди Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, коллегияи ҳарбии Суди Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, прокурорҳои Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо, шаҳри Душанбе, инчунин прокурори нақлиёти Тоҷикистон аз рӯи парвандаҳо, ки ба салоҳияти прокурори нақлиёти Тоҷикистон мансубанд, дар чаласаҳои суди Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо, суди шаҳри Душанбе ҳатмӣ мебошад.

Прокурор дар баррасии парвандаҳо дар судҳои иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо тартиби муайянкардаи қонунгузори мурофиавии иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон иштирок менамояд.

Иштироки прокурор дар мурофиаи судӣ ҳангоми баррасии даъвои прокурор ҳатмӣ мебошад (*Қонуни конст. ҶТ аз 31.12.2014 № 1166*).

Моддаи 43. Ҳуқуқи Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои муроҷиат ба Суди конститутсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Суди Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Суди Олии иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон

Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳуқуқ дорад ба Суди конститутсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба масъалаи мутобиқи Конститутсия будани тавзеҳоти дастурии Пленумҳои Суди Олӣ ва Суди Олии иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин оид ба масъалаи санҷиши мутобиқи Конститутсия будани санадҳои дорои хусусияти меъерие, ки вазоратҳо, кумитаҳои давлатӣ, дигар мақомоти давлатӣ ва ҷамъиятӣ қабул мекунанд, муроҷиат намояд.

Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳуқуқ дорад, ки ба Пленуми Суди Олӣ ва Пленуми Суди Олии иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи ба судҳо додани тавзеҳоти дастурӣ оид ба масъалаҳои амалияи судӣ аз рӯи парвандаҳои граждани, хоҷагӣ, ҷиноятӣ ва ҳуқуқвайронкунии маъмурӣ бо пешниҳод муроҷиат намояд.

Сарпрокурори ҳарбӣ, прокурорҳои Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо, шаҳри Душанбе ва прокурори нақлиёти Тоҷикистон, прокурорҳои шаҳрҳо, ноҳияҳо, прокурорҳои ҳарбии гарнизон, прокурори назорат аз рӯи иҷрои қонунҳо дар муассисаҳои ислоҳӣ ва нақлиёт (прокуратураҳои поёӣ) метавонанд аз Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон дархост кунанд, ки дар бораи ба судҳо додани тавзеҳоти дастурӣ оид ба масъалаҳои татбиқи қонунгузорӣ ҳангоми баррасии парвандаҳои судӣ ба Пленумҳои Суди Олӣ ва Суди Олии иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон таклиф пешниҳод намояд.

БОБИ 6. НАЗОРАТИ ПРОКУРОРӢ ОИД БА РИОЯИ ИҶРОИ ҚОНУНҲО АЗ ТАРАФИ МАЪМУРИЯТИ ҚОЙҲОИ НИГОҲДОРИИ БОЗДОШТШУДАГОН, МАҲБУСОН, МУАССИСА ВА МАҚМОТИ ИҶРОКУНАНДАИ ҶАЗОИ ҶИНОЯТӢ, ЧОРАҲОИ МАҶБУРИИ ТАЪИНКАРДАИ СУД

Моддаи 44. Предмети назорат

Предмети назорат инҳо мебошанд:

-қонунӣ будани иқомати шахс дар ҷои нигоҳдории боздоштшудагон, хонаҳои қабулу тақсимкунӣ, ҷои ҳабси пешакӣ, муассиса ва мақомоти иҷрокунандаи ҷазо ва дигар қойҳое, ки чораҳои маҷбурии таъинкардаи судро иҷро менамоянд;

-риояи ҳуқуқи вазифаҳои бо қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон муқарраршудаи боздоштшудагон, маҳбусон, маҳкумшудагон ва шахсонро, ки дучори чораҳои маҷбури шудаанд, тартиб ва шароити нигоҳдории онҳо;

-қонунӣ будани иҷрои ҷазое, ки бо маҳрумӣ аз озодӣ вобаста намебошад;

-қонунӣ ва асоснокӣ озод кардани маҳкумшудагон аз адои ҷазо бинобар ба итмом расидани мӯҳлати ҷазо, шартан, пеш аз мӯҳлат аз адои ҷазо озод кардан, ба намуди ҷазои сабуктар иваз кардани қисми адонашудаи ҷазо аз рӯи беморӣ, маъҷубӣ, иваз кардани намуди муассисаи ислоҳӣ, татбиқи санади авф ё бахшиши ҷазо.

Моддаи 45. Ваколатҳои прокурор оид ба риояи иҷрои қонунҳо дар қойҳои нигоҳдории боздоштшудагон, маҳбусон, муассиса ва мақомоти иҷрокунандаи ҷазои ҷиноятӣ

(*Қонуни конст. ҶТ аз 31.12.2014 № 1166*)

Прокуроре, ки назорат мебарад, ҳуқуқ дорад:

-ҳар вақт бидуни тафтиш ба мақомот ва муассисаҳои дар сархати якуми моддаи 44 ҳамин Қонун зикршуда дарояд;

-боздоштшудагон, ҳабсшудагон, маҳкумшудагон ва шахсонро, ки ба чораҳои маҷбури гирифта шудаанд, бозпурсӣ намояд;

-бо ҳуҷҷатҳое, ки дар асоси онҳо ин шахсон боздошта, ҳабс, маҳкум ё ба чораҳои маҷбури гирифта шудаанд, бо ҳуҷҷатҳои оперативӣ-хизматшинос шавад (*Қонуни конст. ҶТ аз 25.03.2011 № 688*);

-риояи дақиқ ва иҷрои яхелаи қонунҳо ва санадҳои ҳуқуқии байналмилалии Ҷумҳурии Тоҷикистон эътирофнамударо дар бораи ҳуқуқи инсон, муносибати инсондӯстона бо маҳбусон ва маҳкумшудагон талаб намояд;

-аз маъмурият муҳайё кардани шароити таъмини ҳуқуқи боздоштшудагон, маҳбусон, маҳкумшудагон ва шахсони ба чораҳои маҷбури гирифтормударо талаб намояд, ба қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқ будани амру фармонҳо ва қарорҳои маъмурияти мақомот ва муассисаҳоеро, ки дар сархати яқуми моддаи 44 Қонуни мазкур зикр ёфтаанд, санҷад, аз шахсони мансабдор баёнот талаб намояд, эътироз оварад, пешниҳод гузорад, парвандаҳои ҷинойтӣ ё истеҳсолотро оид ба парвандаҳои ҳуқуқвайронкунии маъмури, интизомӣ ва моддӣ оғоз намояд;

-ба қарорҳои ғайриқонунии маъмурияти муассиса ё мақомоти иҷроқунандаи ҷазо дар бораи пешниҳод ё ради пешниҳоди шартан пеш аз мӯҳлат озод кардани маҳкумшуда аз адои ҷазо, иваз кардани қисми адонанамудай ҷазо ба ҷазои сабуктар эътироз оварад. То баррасии эътироз амали санади ба он эътирозовардашудаи маъмурияти муассиса боздошта мешавад;

-ҷазоҳои интизомиро нисбати шахсони маҳбус ва маҳкумшуда, ки дар сурати вайрон кардани қонун дода шудааст, бекор кунад, бо қарори худ онҳоро аз изолятори (тавқиғгоҳи) ҷаримаӣ, бинои навъи камераӣ, кертсер, камераи яккаса, изолятори (тавқиғгоҳи) интизомӣ фавран озод кунад (*Қонуни конст. ҶТ аз 31.12.2014 № 1166*);

-бо қарори худ мутобиқи тартиби муайянкардаи қонун шахси дар ҷойҳои маҳрумӣ аз озодӣ ё муассисаҳои иҷроқунандаи чораҳои маҷбури ғайриқонунӣ нигоҳдошта, ғайриқонунӣ боздошташуда, ба ҳабси маҷбури гирифтормударо ё дар муассисаи судӣ-равонпизишкӣ ҷойгиршударо фавран озод кунад.

Моддаи 46. Ҳатмӣ будани иҷрои қарор ва талабҳои прокурор

Қарор ва талабҳои прокурор оид ба риояи тартиби муқаррарнамудай қонун ва шароити нигоҳдории боздоштшудагон, ҳабсшудагон, ба ҷазои маҳрум сохтан аз озодӣ ва дигар ҷазоҳо маҳкумшудагон, ҳамчунин шахсоне, ки нисбаташон чораҳои маҷбури истифода шудаанд ё онҳо дар муассисаҳои судӣ-равонпизишкӣ ҷойгир карда шудаанд, аз тарафи маъмурият, инчунин мақомоте, ки ҳукми судҳоро нисбати шахсони ба ҷазои маҳрумӣ аз озодӣ алоқаманд набуда иҷро менамоянд, бояд ҳатман иҷро карда шаванд.

БОБИ 7. ҲАМКОРИИ БАЙНАЛМИЛАЛИИ ҲУҚУҚИИ ПРОКУРАТУРА ОИД БА ҲИМОЯИ ҲУҚУҚ ВА ОЗОДИҲОИ ИНСОН ВА ШАҲРВАНД, МУБОРИЗА БО ҶИНОЯТКОРӢ, ДИГАР ҲУҚУҚВАЙРОНКУНИҲО

Моддаи 47. Предмети ҳамкориҳои байналмилалии ҳуқуқӣ

Прокуратураи генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқи қонунҳо ва санадҳои ҳуқуқии байналмилалии Ҷумҳурии Тоҷикистон эътирофнамуда ҳамкориҳои байналмилалии ҳуқуқиро бо мақомоти ҳифзи ҳуқуқ ва дигар мақомоти салоҳиятноки давлатҳои хориҷӣ ва ташкилотҳои байналмилалӣ ба мақсадҳои зерин амалӣ мегардонад:

-ҳимояи ҳуқуқи озодиҳои инсон ва шаҳрванд, мубориза бо ҷинойткориҳои муташаккилона, дигар ҷинойткорӣ ва ҳуқуқвайронкуниҳо;

-ҷуброни зарари аз ҷинойткорӣ расонидашуда, иҷрои ҷазоҳои ҷинойтӣ;

-расонидани кӯмаки ҳамдигарии ҳуқуқӣ аз рӯи парвандаҳои граждани, оилаӣ ва ҷинойтӣ;

-ошкор ва тафтиши ҷинойтҳои трансмиллӣ ва дигар ҷинойтҳо, кофтукови шахсони ҷинойтсодиркарда, барои ба ҷавобгариҳои муқарраркардаи қонун кашидан ё барои иҷрои ҳукм додани онҳо;

-пешгирӣ кардани расмигардонии пул ва дигар воситаҳои бо роҳи ҷинойт ғуншуда, ба иқтисодиёт воридшавии сармояҳои бо роҳи ҷинойт ҷамъшуда, инчунин дигар шаклҳои ҷинойтҳои иқтисодӣ;

-такмил додани мураттабсозии байналмилалии ҳуқуқӣ, наздикшавии қонунгузориҳои миллӣ дар соҳаи мубориза бо ҷинойткорӣ ва дигар ҳуқуқвайронкуниҳо.

Прокуратураи генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар доираи салоҳияти худ бо мақомоти дахлдори дигар давлатҳо ва ташкилотҳои байналмилалӣ робитаҳои мустақкам барқарор менамояд, бо онҳо ҳамкорӣ мекунад, оид ба масъалаҳои ёрии ҳуқуқӣ ва мубориза бар зидди ҷинойткорӣ шартномаҳо менамояд, дар таҳияи шартномаҳои байналмилалии Ҷумҳурии Тоҷикистон иштирок мекунад.

Моддаи 48. Принципиҳои ҳамкориҳои байналмилалии ҳуқуқӣ

Прокуратураи генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо мақомоти прокуратура, дигар мақомоти ҳифзи ҳуқуқи мамлакатҳои хориҷӣ дар асоси принциpleri зерин ҳамкорӣ мекунад:

-эҳтиром кардани соҳибхитиёрии давлатҳо ва бемайлон риоя намудани қонунгузори милли ва меъёрҳои ҳуқуқи байналмилалӣ;

-ҳамаҷониба ривоч додани ҳамкорӣ ва эътимод дар байни мақомоти ҳифзи ҳуқуқ ва дигар мақомоти салоҳиятноки мамлакатҳои ҳамкорикунанда;

-афзалияти ҳимояи ҳуқуқи озодиҳои шаҳрвандони мамлакатҳои ҳамкорикунанда, инчунин меъёрҳои аз тарафи умум эътирофгардидаи ҳуқуқи байналмилалӣ;

-баробарҳуқуқии тарафҳо;

-софдилони иҷро кардани ўҳдадориҳои байналмилалӣ.

Моддаи 49. Ваколатҳои прокурор оид ба ҳамкори байналмилалӣ

Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳангоми ҳамкори байналмилалӣ ҳуқуқи ваколатҳои пешбиникардаи қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ва санадҳои ҳуқуқии байналмилалиро, ки Тоҷикистон онҳоро эътироф кардааст, дар ҳалли масъалаҳои зерин истифода мебарад (*Қонуни конст. ҶТ аз 31.12.2014 № 1166*):

-лоиҳаи барномаҳои байнидавлатии чорабиниҳоро дар мубориза бо ҷинояти муташаккилона ва дигар намудҳои ҷиноятҳои хавфнок дар ҳудуди давлатҳои ҳамкорикунанда таҳия мекунад, дар иҷрои чунин барномаҳо ширкат меварзад;

-гузаронидани амалиёти муштарак ва бомувофиқаи тафтишотӣ ва дигар чорабиниҳоро оид ба тафтишот ва пешгирии ҷиноятҳо дар ҳудуди мамлакатҳои ҳамкорикунанда ташкил менамояд ё ба он ёрӣ мерасонад;

-кўмаки бевоситаи ахборотӣ, ташкилӣ, ҳуқуқӣ ва дигар ёрии пешбиникардаи қонун ё шартномаи байналмилалиро ба мақомоти ҳифзи ҳуқуқи мамлакатҳои ҳамкорикунанда барои пешгирӣ ва ошкор кардани ҷиноятҳо, ҷустуҷўи ҷинояткорон, иҷрои ҷазо ташкил менамояд ё амалӣ мегардонад;

-дар тайёр кардани кадрҳои мақомоти прокуратура ва гузаронидани тадқиқоти илмӣ дар соҳаи мубориза бо ҷинояткорӣ, ҳимояи ҳуқуқ ва озодии инсон ва шаҳрванд кўмак мерасонад ва кўмак мегирад;

-дар фаъолияти ташкилотҳои байналмилалии прокурорҳо иштирок мекунад;

-доир ба лоиҳаҳои шартномаҳои байналмилалӣ, инчунин дар бораи тағйири иловаҳо ба шартномаҳои амалкунанда пешниҳодҳо таҳия менамояд;

-дигар ваколатҳоро, ки қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ва санадҳои байналмилалии эътирофкардаи Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ кардаанд, иҷро менамояд.

Моддаи 50. Воситаҳои ҳуқуқии ҳамкори байналмилалии прокуратура

Прокуратураи генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар қараёни ҳамкори байналмилалии ҳуқуқӣ мутобиқи меъёрҳои ҳуқуқи байналмилалӣ, қонунҳо ва санадҳои ҳуқуқии байналмилалие, ки Ҷумҳурии Тоҷикистон эътироф намудааст, барои расонидани ёрии ҳуқуқӣ, супоришҳо оид ба экстрадитсияи (додани) ҳуқуқвайронкунандагон дархост мефиристад ва дигар муроҷиатҳоро, ки дар қонунҳо ва санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ пешбинӣ шудаанд, иҷро менамояд.

Моддаи 51. Назорат ба риояи қонунҳо ҳангоми амалӣ гардонидани ҳамкори байналмилалии ҳуқуқӣ

Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳангоми иҷрои чораҳои расонидани кўмаки ҳуқуқӣ дар қараёни ҳамкори байналмилалии ҳуқуқӣ бо мақомоти ҳифзи ҳуқуқи давлати дигар ба риояи Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, қонунҳо назорат мебарад, дар ҳолати зарурӣ ба риояи қонунгузори муроғиавии давлати дархосткунанда назорат мекунад, агар дар ин бора дар қонун ва санадҳои ҳуқуқии байналмилалии эътирофнамудаи Ҷумҳурии Тоҷикистон нишондод ва хоҳиши муассисаи дархосткунанда мавҷуд бошад ва агар меъёрҳои дахлдор ба қонунгузори давлате, ки супоришро иҷро мекунад, муҳолиф набошад, инчунин дигар ваколатҳоеро, ки қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ва санадҳои ҳуқуқии байналмилалии эътирофнамудаи Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ кардаанд, иҷро менамояд (*Қонуни конст. ҶТ аз 30.05.2017 № 1410*).

Моддаи 52. Ҳалли масъалаҳо, ки аз созишномаҳои байнидавлатӣ ба миён меоянд

Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқи созишномаҳои байнидавлатӣ дар бораи кўмаки ҳуқуқӣ масъалаи оғоз ва тафтиш кардани парвандаҳои ҷиноятӣ, гузаронидани таҳқиқ, додани ҷинояткорон ё шахсоне, ки ба содир кардани ҷиноят гумонбар шудаанд, фиристонидани ахборот дар

борои натиҷаҳои таъқиботи ҷиноятӣ, инчунин дигар масъалаҳоеро, ки ин созишномаҳо пешбинӣ кардаанд, ҳал менамояд.

БОБИ 8. ХИЗМАТ ДАР МАҚОМОТ ВА МУАССИСАҲОИ ПРОКУРАТУРА. КАДРҲОИ МАҚОМОТИ ПРОКУРАТУРА

Моддаи 53. Талабот нисбати шахсоне, ки ба мақомоти прокуратура ба кор қабул карда мешаванд

Барои кор дар мақомоти прокуратура шахсе қабул карда мешавад, ки танҳо шаҳрвандии Ҷумҳурти Тоҷикистонро дошта, синнаш то 35сола бошад, дорои таҳсилоти олии ҳуқуқшиносӣ, сифатҳои зарурии касбӣ ва ахлоқӣ буда, забони давлатиро донад, аз рӯи вазъи саломатиаш вазифаҳои ба зиммааш гузоштаро иҷро карда тавонад (*Қонуни конст. ҶТ аз 30.05.2017 № 1410*).

Шаҳрвандон хангоми ба кор қабул шудан ба мақомоти прокуратура, ба ғайр аз ҳуҷҷатҳои пешбиниамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин эълomiaҳо дар бораи даромад ва вазъи молумулкии худро пешниҳод менамоянд (*Қонуни конст. ҶТ аз 20.06.2019 № 1607*).

Шахсоне, ки аз рӯи ихтисосашон таҷрибаи кофии амалӣ надоранд, дар мақомоти прокуратура ба мӯҳлати як сол коромӯзӣ мекунанд.

Дар мавридҳои истисноӣ Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳуқуқ дорад барои кӯтоҳ намудани мӯҳлати коромӯзӣ ё аз коромӯзӣ озод кардан қарор қабул намояд. Тартиби гузаронидани коромӯзиро Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян мекунад.

Шахсоне, ки бори аввал ба вазифаи прокурор ва муфаттиши прокуратура таъин мешаванд, савганди корманди прокуратураро бо мазмуни зайл ёд мекунанд:

"Дар роҳи хизмати содиқонаи қонун қадам ниҳода, тантанавор савганд ёд мекунам, ки Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, қонунҳо ва ўқдадорҳои байналмилалии Ҷумҳурии Тоҷикистонро софдилона риоя менамоям, ба ягон ҳел қачравӣ аз он роҳ намедихам, бар зидди ҳар гуна қонунвайронкунии, сарфи назар аз он, ки онро кӣ содир кардааст, мубориза мебарам, барои самаранок бурдани назорати прокурорӣ ва тафтишоти пешақӣ ҷидду ҷаҳд менамоям, манфиати шахс, ҷамъият ва давлатро фаъолон ҳимоя мекунам; нисбати таклифҳо, аризаҳо ва шикоятҳои шаҳрвандон бо ҳушёрӣ ва диққат муносибат мекунам, хангоми ҳал кардани тақдири одамон беғаразӣ ва адолатро риоя менамоям, сирри давлатӣ ва сирри дигарро, ки қонун ҳифз менамояд, қатъӣ нигоҳ медорам, таҳассуси худро мунтазам тақмил медиҳам, шарафи касбии худро азиз медорам, дар садоқатмандӣ, тозагии ахлоқӣ, хоксорӣ намунаи ибрат мешавам ва беҳтарин анъанаҳои прокуратураро муқаддас дониста, боз ҳам ривож медиҳам (*Қонуни конст. ҶТ аз 30.05.2017 № 1410*).

Эътироф мекунам, ки агар ин савгандро шиканам, минбаъд барои дар мақомоти прокуратура будан муносиб нестам".

Тартиби қабули савгандро Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд.

Ба вазифаи прокурори Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, прокурорҳои вилоятҳо, прокурори шаҳри Душанбе, прокурори нақлиёти Тоҷикистон, шахсоне таъин карда мешаванд, ки синнашон аз 30 кам набошад ва дар мақомоти прокуратура камаш 10 сол собиқаи корӣ дошта бошанд, ки аз он 3 сол дар вазифаҳои роҳбарикунандаи мақомоти прокуратура ё дар вазифаҳои мақомоти олии қонунгузорӣ ё иҷроияи марказии ҳокимияти давлатӣ кор карда бошанд (*Қонуни конст. ҶТ аз 14.03.2014 № 1064*).

Ба вазифаи прокурорҳои ноҳияҳо, шаҳрҳо ва прокурорҳои ба онҳо баробаркардашуда шахсоне таъин карда мешаванд, ки синнашон аз 28 кам набошад ва собиқаи кории касбиашон дар мақомоти прокуратура аз 5 сол кам набошад.

Синни ниҳоии дар мақомоти прокуратура хизмат намудани кормандон барои мардон то 63-солагӣ ва барои занон то 58-солагӣ мебошад.

Шахсоне, ки барои ҷинояткорӣ маҳкум шудаанд, ба истисноӣ шахсони сафедкардашуда аз ҷониби судҳо, наметавонанд ба вазифаи прокурор, ёрдамчи прокурор ва муфаттиши прокуратура таъин шаванд.

Прокурор наметавонад вазифаи дигарро иҷро намояд, вакили мақомоти намояндагӣ, узви ҳизб ва созмонҳои сиёсӣ бошад, бо соҳибкорӣ машғул шавад, ба истисноӣ фаъолияти илмиву эҷодӣ ва омӯзгорӣ.

Собиқаи хизматӣ дар мақомоти прокуратура ва тартиби ҳисоби онро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд.

Моддаи 53(1). Пешниҳоди эълomiaҳо дар бораи даромад ва вазъи молумулкии довталабони мансабҳои прокурор ва кормандони прокурорӣ

(*Қонуни конст. ҶТ аз 20.06.2019 № 1607*)

Довталабони мансабҳои прокурор ва кормандони прокуратура (ба истиснои ҳайати техникӣ ва хизматрасон) эълomiaҳо дар бораи даромад ва вазъи молумулкии худро бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Тоҷикистон пешниҳод менамоянд (*Қонуни конст. ҶТ аз 20.06.2019 № 1607*).

Моддаи 54. Рутбаҳои дараҷавии кормандони мақомоти прокуратура

Ба прокурорҳо ва муфаттишон, кормандони муассисаҳои илмию таълимии мақомоти прокуратураи Ҷумҳурии Тоҷикистон вобаста ба вазифаи ишғолкардашон ва собиқаи кор рутбаҳои дараҷавӣ дода мешаванд.

Рутбаҳои дараҷавии кормандони мақомоти прокуратура аз ҷониби Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешаванд.

Тартиби додани рутбаҳои дараҷавӣ ва аз онҳо маҳрум карданро Низомнома "Дар бораи рутбаҳои дараҷавии кормандони мақомоти Прокуратураи Ҷумҳурии Тоҷикистон", ки онро Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ мекунад, муайян менамояд.

Тартиби додани рутбаҳои ҳарбӣ ба кормандони прокуратураи ҳарбӣ ва аз онҳо маҳрум кардан мутобиқи боби 9 Қонуни конститусионии мазкур ба танзим дароварда мешавад (*Қонуни конст. ҶТ аз 31.12.2014 № 1166*).

Кормандони прокуратура аз рӯи тартибе, ки Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян мекунад, аз аттестатсия мегузаранд.

Моддаи 55. Ҳавасмандгардонӣ ва масъулияти интизомии кормандони мақомоти прокуратура

(*Қонуни конст. ҶТ аз 31.12.2014 № 1166*)

Номгӯи чораҳои ҳавасмандгардонӣ, масъулияти интизомии кормандони мақомоти прокуратура ва тартиби татбиқи онҳоро Низомнома дар бораи ҳавасмандгардонӣ ва масъулияти интизомии кормандони мақомоти прокуратураи Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон бо пешниҳоди Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ мекунад, муқаррар менамояд.

Кормандони мақомоти прокуратура барои эътирофи хизматҳояшон дар назди Ҷумҳурии Тоҷикистон, маҳорати касбӣ ва меҳнати бисёрсолаи софдилона дар хизмати давлатӣ, қори мақомоти ҳифзи ҳуқуқ, ҳимояи ҳуқуқ ва озодиҳои инсон ва шаҳрванд, таъмини риояи қонуният аз ҷониби Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон бо пешниҳоди Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо мукофоти давлатӣ сарфароз гардонида мешаванд.

Кормандони мақомоти прокуратура барои маҳорати касбӣ, дастовардҳои меҳнатӣ, хизмати бисёрсолаи софдилона ва бенуқсон аз ҷониби Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо унвони ифтихории "Корманди фахрии прокуратураи Тоҷикистон" сазовор гардонида, ба онҳо Нишони сарисинагӣ ва Ифтихорномаи Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон супорида мешавад.

Низомнома дар бораи тартиби ҳавасмандгардонӣ бо унвони ифтихории "Корманди фахрии прокуратураи Тоҷикистон" ва Ифтихорномаи Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад.

Нисбати қарорҳои роҳбарони мақомоти прокуратура аз рӯи баҳсҳои меҳнатӣ ба прокурори болоӣ ё суд шикоят кардан мумкин аст (*Қонуни конст. ҶТ аз 31.12.2014 № 1166*).

Моддаи 56. Таъминоти моддию иҷтимоии кормандони прокуратура

Музди меҳнати кормандони мақомоти прокуратура аз маоши вазифавӣ, иловапулиҳо барои рутбаи тахассусӣ (дараҷавӣ) ва собиқаи хизмат иборат аст. Иловапулӣ барои собиқаи хизмат ҳамчунин ба он кормандони мақомоти прокуратура дода мешавад, ки рутбаи тахассусӣ (дараҷавӣ) надоранд. Маоши вазифавӣ, андоза ва тартиби додани иловапулиҳои кормандони мақомоти прокуратура барои рутбаҳои тахассусӣ (дараҷавӣ) ва собиқаи хизмат Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян мекунад (*Қонуни конст. ҶТ аз 3.03.2006 № 156*).

Хориҷ карда шуд (*Қонуни конст. ҶТ аз 3.03.2006 № 156*).

Хориҷ карда шуд (*Қонуни конст. ҶТ аз 3.03.2006 № 156*).

Хориҷ карда шуд (*Қонуни конст. ҶТ аз 3.03.2006 № 156*).

Хориҷ карда шуд (*Қонуни конст. ҶТ аз 3.03.2006 № 156*).

Прокурорҳо, муфаттишон ва аъзои оилаҳои онҳо бо тартибе бо нафақа таъмин мешаванд, ки қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон барои хизматчиёни ҳарбӣ ва аъзои оилаи онҳо муқаррар кардааст.

Ба прокурорҳо ва муфаттишон ҳангоми ба нафақа баромадан, дар сурати доштани на камтар аз 10 соли собиқаи хизмат дар мақомоти прокуратура ё ҳангоми маъюбӣ дар ҳаҷми музди меҳнати даҳмоҳа кўмакпулии якдафъаина дода мешавад.

Ҳангоми озод шудани шахсони мазкур аз хизмат бинобар содир кардани кирдори доғдоркунанда ёрдампулӣ дода намешавад.

Прокурорҳо ва муфаттишон ҳангоми иҷрои вазифаи хизматиашон дар асоси шаҳодатномаи хизматӣ ҳуқуқ доранд, ки дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон аз тамоми навъҳои нақлиёти чамъиятии хатти ҳаракати байниноҳиявӣ, байнишаҳрӣ, наздишаҳрӣ ва маҳаллӣ (ба ғайр аз таксӣ), дар кишлоқҳо аз тамоми нақлиёти ҳамсафар, кормандони прокуратураҳои нақлиётӣ бошанд, дар ҳудуди минтақаҳои хизматиашон аз тамоми навъҳои нақлиёти роҳи оҳан, ҳавоӣ, новобаста аз тобеияти идоравиашон, ройгон истифода баранд (*Қонуни конст. ҶТ аз 30.05.2017 № 1410*).

Ҳангоми ба сафари хизматӣ баромадан онҳо ҳуқуқ доранд, ки дар меҳмонхонаҳо ҷой брон кунанд, бенавбат ҷой гиранд ва барои тамоми навъҳои нақлиёт бенавбат чипта гиранд.

Ба прокурорҳо ва муфаттишон ҳангоми ба нафақа баромадан, дар сурати доштани на камтар аз 10 соли собиқаи хизмат дар мақомоти прокуратура ё ҳангоми маъюбӣ дар ҳаҷми музди меҳнати семоҳа кўмакпулии якдафъаина дода мешавад (*Қонуни конст. ҶТ аз 3.03.2006 № 156, аз 01.08.2012 № 876*).

Мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ вазифадоранд, ки ба прокурорҳо ва муфаттишони ба вазифа таъиншуда, ҳамчунин ба эҳтиёҷмандони беҳтар кардани шароити манзилӣ ба шакли ҳуҷраи алоҳида аз хонаи фонди давлатӣ ё фонди дигари манзилӣ дар навбати аввал, вале на дертар аз 6 моҳ, новобаста аз муддати дар ҳамин маҳалли аҳолинишин зиндагӣ карданиашон, манзили истиқоматии хизматӣ диҳанд. Прокурорҳо ва муфаттишон ба масоҳати иловагии манзил ҳуқуқ доранд.

Дар сурати вафоти прокурорҳо ва муфаттишон ба ворисонашон дар ҳаҷми музди меҳнати панҷмоҳа кўмакпулии якдафъаина дода мешавад (*Қонуни конст. ҶТ аз 01.08.2012 № 876*).

Хориҷ карда шуд (*Қонуни конст. ҶТ аз 3.03.2006 № 156*).

Прокурорҳо ва муфаттишон ҳуқуқ доранд ҳангоми иҷрои вазифаҳои хизматӣ бо пешниҳоди шаҳодатномаи хизматӣ дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон аз нақлиёти чамъиятии шаҳрӣ, наздишаҳрӣ ва ноҳиявӣ (ба истиснои таксӣ), кормандони прокуратураҳои нақлиётӣ бошанд, дар доираи минтақаҳои хизматӣ аз нақлиёти роҳи оҳан ва ҳавоӣ, новобаста аз тобеияти идоравӣ, ба таври ройгон истифода намоянд. Тартиби пўшонидани хароҷот барои истифодаи ройгон аз хизматрасонии нақлиётиро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд (*Қонуни конст. ҶТ аз 17.12.2020 № 1725*).

Ба прокурорҳо ва муфаттишон ва аъзои оилаи бо онҳо ҳамроҳ зиндагикунанда дар хонаҳои фонди давлатӣ ва фонди дигари манзилӣ, аз ҷумла онҳое, ки дар хонаҳои хусусикардашуда зиндагӣ мекунанд, хонапулӣ ва пардохти хизматрасониҳои коммуналӣ (ба истиснои барқ ва газ), пули телефон, новобаста аз навъи фонди манзилӣ 50 фоиз кам карда мешавад.

Дар хонаҳои истиқоматие, ки прокурорҳо ва муфаттишҳо зиндагӣ мекунанд, бенавбат телефон гузаронида мешавад. Аз рӯи ҳамин тартиб дар муассисаҳои томактабии бачагона, мактабинтернатҳо, муассисаҳои табобатии тобистона барои фарзандони прокурорҳо ва муфаттишон ҷой муҳайё карда мешавад.

Кормандони мақомоти прокуратура баъди баромадан ба нафақа аз ҳуқуқи имтиёзҳое, ки ҳамин Қонуни конститусионӣ пешбинӣ кардааст, аз ҷумла аз таъминоти тиббии муассисаҳои табобатие, ки дар он ҷо ба қайд гирифта шудаанд, истифода мебаранд.

Моддаи 57. Чораҳои ҷимояи ҳуқуқӣ ва иҷтимоии прокурорҳо ва муфаттишҳо

Прокурорҳо ва муфаттишҳо намояндагони ҳокимияти давлатӣ буда, таҳти ҷимояи давлат қарор доранд. Хешовандони наздики онҳо, дар мавридҳои истисноӣ бошад, шахсони дигар, ки ба ҳаёт ва саломатиашон ба мақсади монеъ шудан ба фаъолияти қонунии прокурорҳо ва муфаттишон қасд карда мешавад, ҳамчунин моликияти онҳо таҳти чунин ҷимоя қарор доранд.

Тартиб ва шароити ба амал баровардани ҷимояи давлатии прокурорҳо ва муфаттишонро қонун муайян мекунад.

Прокурорҳо ва муфаттишон, ки вобаста ба иҷрои вазифаҳои хизматиашон ҳалок шудаанд, ҳамчунин прокурорҳо ва муфаттишони аз хизмат ҷавобшудае, ки вобаста ба иҷрои вазифаҳои хизматиашон дар натиҷаи ҷароҳати ҷисмонӣ гирифтанд ё ба саломатиашон расонидани зиёни дигар вафот кардаанд, аз ҳисоби маблағе дафн карда мешаванд, ки барои бо пул таъмин кардани мақомоти прокуратура ҷудо карда шудааст.

Прокурорҳо ва муфаттишон барои ба таври доимӣ гирифта гаштан ва нигоҳ доштани силоҳи оташфишони хизматӣ, воситаҳои махсус ва истифодаи онҳо аз рӯи тартиби муқарраркардаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "[Дар бораи милитсия](#)" ҳуқуқ доранд (*Қонуни конст. ҶТ аз 22.07.2013 № 973*).

Прокурорҳо ва муфаттишон аз ҳисоби маблағҳои бучети ҷумҳуриявӣ ба ҳаҷми 8-каратаи музди миёнаи яқмоҳаашон ҳатман суғуртаи шахсии давлатӣ карда мешаванд (*Қонуни конст. ҶТ аз 01.08.2012 № 876*).

Мақомоти суғуртаи давлатӣ маблағи суғуртаро дар мавридҳои зайл медиҳанд:

- агар прокурор ё муфаттиш дар давраи кор дар натиҷаи расонидани ҷароҳати ҷисмонӣ ё зарари дигаре ба саломатӣ, ки ба иҷрои вазифаҳои хизматиашон вобаста аст, ҳалок шуда бошанд, ба ворисонашон ба ҳаҷми 8-каратаи музди миёнаи яқмоҳаи прокурор ё муфаттиш (*Қонуни конст. ҶТ аз 01.08.2012 № 876, аз 31.12.2014 № 1166*);

- ба прокурор ё муфаттиш ба иртиботи иҷрои фаъолияти хизматӣ расонидани ҷароҳати ҷисмонӣ ё зарари дигаре ба саломатиашон, ки минбаъд ба фаъолияти касбӣ машғул шудани онҳоро ғайриимкон мегардонад, ба ҳаҷми 6-каратаи музди миёнаи яқмоҳаашон (*Қонуни конст. ҶТ аз 01.08.2012 № 876, аз 31.12.2014 № 1166*);

- ба прокурор ё муфаттиш ба иртиботи иҷрои фаъолияти хизматӣ расонидани ҷароҳати ҷисмонӣ ё зарари дигаре ба саломатиашон, ки дар натиҷаи он қобилияти кориашон пурра гум нашуда, ба қобилияти минбаъд машғул шудан ба фаъолияти касбӣ асар накардааст, ба маъҷубони гурӯҳи II ба ҳаҷми 5-каратаи музди миёнаи яқмоҳаашон ва ба маъҷубони гурӯҳи III ба ҳаҷми 4-каратаи музди миёнаи яқмоҳаашон (*Қонуни конст. ҶТ аз 01.08.2012 № 876, аз 31.12.2014 № 1166*);

Агар ба прокурор ё муфаттиш ба иртиботи фаъолияти хизматиашон ҷароҳати ҷисмонӣ ё ба саломатиашон зарари дигаре расонида шавад, ки минбаъд бо фаъолияти касбӣ машғул шудани онҳоро ғайриимкон мегардонад, барояшон ҳар моҳ фарқи байни музди миёнаи яқмоҳа ва нафақаи ба ҳамин муносибат таъиншуда, бидуни ба ҳисоб гирифтани маблағи пардохт, ки аз ҳисоби суғуртаи ҳатмии шахсии давлатӣ гирифта шудааст, ҷубронпулӣ дода мешавад.

Агар прокурор ё муфаттиш вобаста ба фаъолияти хизматиашон ҳалок шаванд (вафот кунанд), дар натиҷаи вобаста ба фаъолияти хизматӣ ба онҳо ҷароҳати ҷисмонӣ ё ба саломатиашон зарари дигар расонидан вафот кунанд, ба аъзои ғайри қобили меҳнати оилае, ки дар таъминоти онҳо мебошанд, фарқи байни ҳиссаи барояшон баробаршавандаи қисми музди миёнаи меҳнати ҳалокшуда (вафоткарда) ва нафақаи бинобар гум кардани саробон барояшон таъиншуда, бидуни ба ҳисоб гирифтани маблағи пардохт, ки аз ҳисоби суғуртаи ҳатмии давлатӣ гирифта шудааст, ҳар моҳ ҷубронпулӣ дода мешавад. Барои муайян кардани ин қисми музди миёнаи меҳнати ҳалокшуда (вафоткарда) ба шумораи аъзои оилаи дар таъминоташуда, аз ҷумла аъзои қобили меҳнат тақсим карда мешавад (*Қонуни конст. ҶТ аз 01.08.2012 № 876, аз 31.12.2014 № 1166*).

Барои оилаи ҳалокшуда (вафоткарда) ҳуқуқи гирифтани манзили ободи истиқоматӣ бо шарту асосҳое, ки то лаҳзаи ҳалок шудани (вафот кардани) прокурор ё муфаттиш ҷой доштанд, нигоҳ дошта мешавад.

Зараре, ки аз несту нобуд ё хароб кардани амволи прокурор ё муфаттиш ё ин ки амволи аъзои оилаи онҳо вобаста ба иҷрои вазифаҳои хизматиашон расидааст, дар ҳаҷми пурра, аз ҷумла фоидаи аз дастрафта бо тартиби муқарраркардаи қонунгузорӣ ҷуброн мегардад.

Асос барои надодани суғуртапулӣ ва ҷубронпулии дар ҳамин модда пешбинишуда фақат ҳукм ё қарори суд нисбати шахсе шуда метавонад, ки ба ҳалокшавии (вафот кардани) прокурор ё муфаттиш, ба онҳо расонидани ҷароҳати ҷисмонӣ ё нобуду хароб кардани амволи ба онҳо тааллуқдошта айбдор дониста шудааст ва мувофиқи қарори дахлдор муқаррар шудааст, ки ин ҳодиса ба иҷрои вазифаи хизматиашон вобастагӣ надорад (*Қонуни конст. ҶТ аз 31.12.2014 № 1166*).

Моддаи 58. Хориҷ карда шуд

(*Қонуни конст. ҶТ аз 22.07.2013 № 974*)

БОБИ 9. ХУСУСИЯТҲОИ ТАШКИЛ ВА ТАЪМИНИ ФАЪОЛИЯТИ МАҚОМОТИ ПРОКУРАТУРАИ ҲАРБӢ

Моддаи 59. Мақомоти прокуратураи ҳарбӣ

Сарпрокуратураи ҳарбӣ, прокуратураҳои ҳарбии гарнизонҳо (минбаъд мақомоти прокуратураи ҳарбӣ) ба сохтори ягонаи мақомоти прокуратураи Ҷумҳурии Тоҷикистон дохил шуда, ба Прокурори генералӣ тобеъ мебошанд.

Ба мақомоти прокуратураи ҷарбӣ муовини Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон Сарпрокурори ҷарбӣ роҳбарӣ мекунад. Сохтор ва шумораи кормандони прокуратураи ҷарбӣ аз тарафи Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешавад.

Ваколатҳои худро мақомоти прокуратураи ҷарбӣ дар Қувваҳои Мусаллаҳ, дигар қўшунҳо ва воҳидҳои ҷарбии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки мутобиқи қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ташкил шудаанд, ба амал мебароранд.

Дар Сарпрокуратураи ҷарбӣ ҳайати мушовара ташкил карда мешавад, ки дар он Сарпрокурори ҷарбӣ (раис), муовинони ӯ (аз рӯи вазифа) ва дигар кормандони прокуратураи ҷарбӣ дохил мешаванд.

Шумора ва ҳайати шахсии мушовара бо пешниҳоди Сарпрокурори ҷарбии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз тарафи Прокурори генералӣ муайян ва тасдиқ карда мешавад.

Моддаи 60. Ваколатҳои прокурорҳои ҷарбӣ

Сарпрокурори ҷарбӣ ва прокурорҳои ба вай тобеъ дар доираи салоҳияташон дорои ваколатҳои мебошанд, ки Қонуни конституционии мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ муқаррар кардаанд ва новобаста аз роҳбарияти мақомоти идораи ҷарбӣ дар асоси қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон онҳоро амалӣ менамоянд.

Прокурорҳои ҷарбӣ ҳуқуқ доранд:

-дар маҷлисҳои ҳайати мушовара, шўроҳои ҷарбӣ, ҷаласаҳои машваратии мақомоти идораи ҷарбӣ иштирок кунанд;

-ревизияву тафтишоти ғайриидоравӣ таъин кунанд, ки хароҷоти гузаронидани онҳоро мутобиқи қарори прокурор мақомоти идораи ҷарбие мепардозанд, ки қисмҳои ҷарбӣ ва муассисаҳои мавриди тафтиш қарор гирифта дар таъминоти ин идора мебошанд;

-таъмини муҳофизат, нигоҳ доштан, посбонӣ карда бурдани шахсони дар гауптвахтаи гарнизон ва қисмҳои ҷарбӣ буда ва дар ҷойҳои нигоҳдории боздоштшудагон ва маҳбусонро аз қисмҳои дахлдори ҷарбӣ, посбонони қўшуни дохилӣ, мақомот ва муассисаҳои корҳои дохилӣ талаб кунанд;

-аз гауптвахта, ҷойҳои дигари нигоҳдории боздоштшудагон ва маҳбусон шахсонро фавран озод кунанд, ки ғайриқонунӣ дар он ҷо нигоҳ дошта мешаванд;

-дигар ваколатҳои дар қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинишударо амалӣ гардонанд.

Моддаи 61. Кадрҳои прокуратураи ҷарбӣ

Ба вазифаи прокурорҳо ва муфаттишони прокуратураи ҷарбӣ афсароне таъин карда мешаванд, ки ба хизмати ҷарбӣ даъват шудаанд ва ба талаботи моддаи 53 Қонуни конституционии мазкур ҷавоб медиҳанд (*Қонуни конст. ҶТ аз 31.12.2014 № 1166*).

Муовини Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон - Сарпрокурори ҷарбӣ аз рӯи тартиби муқарраркардаи қисми 2 моддаи 14 Қонуни конституционии мазкур ба вазифа таъин ва аз вазифа озод карда мешавад (*Қонуни конст. ҶТ аз 31.12.2014 № 1166*).

Муовини аввал ва муовинони Сарпрокурори ҷарби Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо пешниҳоди Сарпрокурори ҷарбии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба вазифа таъин ва аз вазифа озод мекунад.

Прокурорҳои ҷарбии гарнизонҳо, ки ба мўҳлати 5 сол аз тарафи Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо пешниҳоди Сарпрокурори ҷарбӣ ба вазифа таъин ва аз вазифа озод карда мешаванд, ба Сарпрокурори ҷарбӣ ва Прокурори генералӣ тобеъ буда, ба онҳо ҳисобот медиҳанд.

Сардорони шўъбаҳои Сарпрокуратураи ҷарбии Ҷумҳурии Тоҷикистон, муовини аввал ва муовинони прокурори ҷарбии гарнизонҳо бо пешниҳоди Сарпрокурори ҷарбии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз тарафи Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба вазифа таъин ва аз вазифа озод карда мешаванд.

Прокурорҳои калони ҷарбӣ, прокурор-криминалисти калони ҷарбӣ, прокурорҳои ҷарбӣ, ки дар як вақт ёрдамчиёни калон ва ёрдамчиёни Сарпрокурори ҷарбӣ мебошанд, муфаттишони калон ва муфаттишони оид ба корҳои махсусан муҳими Сарпрокуратураи ҷарбӣ, прокуроркриминалистони прокуратураи ҷарбӣ, ёрдамчиёни калон, ёрдамчиён, муфаттишони калон ва муфаттишони прокуратураҳои ҷарбии гарнизонҳо аз тарафи Сарпрокурори ҷарбӣ ба вазифа таъин ва аз вазифа озод карда мешаванд.

Афсарони мақомоти прокуратураи ҷарбӣ вазъи ҳуқуқии хизматчиёни ҷарби доранд ва дар Қувваҳои Мусаллаҳи Ҷумҳурии Тоҷикистон мувофиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи ўҳдадорӣ умумии ҷарбӣ ва хизмати ҷарбӣ" хизмат карда, дорои тамоми ҳуқуқи имтиёзҳои мебошанд, ки Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи вазъи ҳуқуқии хизматчиёни ҷарбӣ" муқаррар кардааст.

Даъват ва дохил шудани шахрвандон ба хизмати харбии мақомоти прокуратураи ҷарбӣ, ба эҳтиёт ҷавоб шудан ва ба истеъфо рафтани мувофиқи пешниҳоди Сарпрокурори ҷарбӣ мутобиқи тартиби муқарраркардаи қонун сурат мегирад.

Вазифаҳои прокурорҳои ҷарбӣ ва муфаттишон ва рутбаҳои ба онҳо мувофиқ ба рӯйхати вазифаҳои ҷарбӣ дохиланд.

Рутбаҳои ҷарбӣ ба прокурорҳо ва муфаттишони ҷарбӣ мувофиқи пешниҳоди Сарпрокурори ҷарбии Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқи тартибе ба амал бароварда мешавад, ки барои хизматчиёни ҷарбӣ муқаррар шудааст ва аз тарафи вазири мудофияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дода мешавад. Рутбаҳои ҳайати олии афсариро Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон бо пешниҳоди Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон медиҳад.

Рутбаҳои ҷарбии афсарони мақомоти прокуратураи ҷарбӣ ба рутбаҳои дараҷавии кормандони прокуратура мувофиқ аст.

Прокурорҳои ҷарбӣ ва муфаттишон мутобиқи Низомнома дар бораи мақомоти прокуратураи ҷарбии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Оинномаи интизомии Қувваҳои Мусаллаҳи Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳавасманд ва ба ҷавобгари интизомӣ кашида мешаванд. Ҳуқуқи ҳавасманд кардан ва ба ҷавобгари интизомӣ кашиданро Сарпрокурори ҷарбӣ ва Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон доранд.

Шумораи штатии хизматчиёни ҷарбӣ ва шахсони ҳайати граждани ба мақомоти прокуратураи ҷарбӣ мувофиқан аз ҳисоби Қувваҳои Мусаллаҳи Ҷумҳурии Тоҷикистон, дигар қўшунҳо ва воҳидҳои ҷарбӣ ҷудо карда мешавад. Шумораи ҳайати шахсии прокуратураи ҷарбӣ ба шумораи штатии Қувваҳои Мусаллаҳ дохил мегардад.

Ташкил ва тартиби фаъолияти мақомоти прокуратураи ҷарбӣ бо Низомнома "Дар бораи мақомоти прокуратураи ҷарбии Ҷумҳурии Тоҷикистон", ки Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон бо пешниҳоди Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ мекунад, ба танзим дароварда мешавад.

Моддаи 62. Таъминоти моддӣ ва иҷтимоии хизматчиёни ҷарбӣ ва кормандони мақомоти прокуратураи ҷарбӣ

Нисбати хизматчиёни ҷарбии мақомоти прокуратураи ҷарбӣ талаботи қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки кафолатҳои ҳуқуқӣ ва иҷтимоӣ, таъминоти нафақа, тиббӣ ва дигар намудҳои таъминоти хизматчиёни ҷарбиро муқаррар менамояд, татбиқ мегардад.

Ба шахсони ҳайати граждани, ки прокурор ва муфаттиши ҷарбӣ намебошанд, иловапулӣ барои дараҷаҳои таҳассусӣ мувофиқи тартиб ва андозаи муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пардохта мешавад.

Моддаи 63. Таъминоти молиявӣ ва моддию техникий мақомоти прокуратураи ҷарбӣ

Таъминоти молиявии мақомоти прокуратураи ҷарбӣ аз ҳисоби маблағи буҷети ҷумҳуриявӣ сурат мегирад.

Таъминоти моддию техникий мақомоти прокуратураи ҷарбӣ, барои онҳо ҷудо кардани биноҳои хизматӣ, нақлиёт, воситаҳои алоқа ва дигар навъҳои таъминот аз ҳисоби буҷети ҷумҳуриявӣ амалӣ мегардад.

Мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ вазифадоранд прокуратураҳои дар ҳудудашон воқеъгардидаро бо бинои хизмати муносиб ва кормандони онҳоро дар навбати аввал, вале на дертар аз 6 моҳ новобаста аз муддати дар ҳамин маҳалли аҳолинишинин зиндагӣ карданашон бо бинои хизмати истиқоматӣ таъмин намоянд.

Биноҳои хизмати мақомоти прокуратураи ҷарбиро Вазорати мудофияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ё қисмҳои ҷарбии наздиктарини ҷойгиршуда (новобаста аз тобеияшон) тибқи қонунҳои амалкунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳофизат мекунанд.

БОБИ 10. МАСЪАЛАҲОИ ДИГАРИ ТАШКИЛ ВА ФАЪОЛИЯТИ МАҚОМОТИ ПРОКУРАТУРА

Моддаи 64. Муассисаҳои илмӣ таълимӣ ва муассисаҳои дигари мақомоти прокуратура

Прокуратураи генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон метавонад барои тадқиқоти илмӣ, такмили ихтисоси кормандони прокуратура муассисаҳои илмӣ таълимӣ ташкил карда, адабиёти махсус нашр кунад ва нашрияи ҳудро дошта бошад.

Дар назди Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои омӯхтани таклифҳо чиҳати беҳтар намудани ташкил ва фаъолияти мақомоти прокуратура Шӯрои илмию методӣ амал мекунад.

Моддаи 65. Таъминоти молиявӣ ва моддию техникии мақомоти прокуратура

Таъминоти молиявӣ ва моддию техникии мақомоти прокуратура аз ҳисоби маблағи буҷети ҷумҳуриявӣ сурат мегирад.

Мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ агар лозим донанд, барои таъмири биноҳои прокуратура, ҷиҳозониҳои техникийи он аз ҳисоби маблағи буҷети маҳаллӣ ёрӣ мерасонанд.

Тартиб ва меъёрҳои таъминоти моддию техникийи мақомоти прокуратураро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон бо пешниҳоди Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар мекунад.

Таъминоти молиявии фаъолияти мақомоти прокуратура аз тарафи Прокуратураи генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон сурат мегирад.

Мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ вазифадоранд, ки мақомоти прокуратураи дар ҳудудашон ҷойгиршударо бо биноҳои муносиби хизматӣ таъмин кунанд (*Қонуни конст. ҶТ аз 30.05.2017 № 1410*).

Мақомоти прокуратура аз тарафи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон бо тартиби марказонидашуда аз ҳисоби маблағи буҷети ҷумҳуриявӣ бо нақлиёт ва воситаҳои техникӣ таъмин карда мешаванд.

Муҳофизати биноҳо ва амволи прокуратура ба зиммаи мақомоти корҳои дохилӣ гузошта мешавад.

Моддаи 66. Ҳисоботи оморӣ

Прокуратураи генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон яқоя бо вазорату идораҳои дахлдор дар бораи ҷинояткорӣ, ошкор кардани ҷиноятҳо, кори тафтишотӣ ва назорати прокурорӣ ба иҷрои қонунҳо, инчунин тартиби ягонаи таҳия ва ба мақомоти Прокуратураи Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод кардани ҳисоботи омориро муқаррар мекунад.

Моддаи 67. Мӯҳр ва Нишони мақомоти прокуратура

(*Қонуни конст. ҶТ аз 31.12.2014 № 1166*)

Прокуратураи генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Сарпрокуратураи ҳарбии Тоҷикистон, прокуратураҳои Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо, шаҳри Душанбе, прокуратураи нақлиёти Тоҷикистон, прокуратураи шаҳрҳо, ноҳияҳо, дигар прокуратураҳои ба онҳо баробаркардашуда ва Маркази такмили ихтисоси кормандони мақомоти прокуратураи Ҷумҳурии Тоҷикистон шахси ҳуқуқӣ буда, дорои мӯҳр бо тасвири Нишони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва номи пурраи прокуратура ба забони давлатӣ мебошад.

Мақомоти прокуратура дорои Нишони фарқкунанда мебошад.

Низомнома дар бораи Нишони мақомоти прокуратура, тасвир ва тавсифи он аз ҷониби Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон бо пешниҳоди Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад (*Қонуни конст. ҶТ аз 31.12.2014 № 1166*).

Моддаи 68. Шаҳодатномаи кормандони мақомоти прокуратура

Кормандони мақомоти прокуратура шаҳодатномаи хизматӣ доранд. Низомнома дар бораи шаҳодатномаи хизмати кормандони мақомоти прокуратура ва намунаи он аз тарафи Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад.

Шаҳодатномаи хизматӣ ҳуҷҷатест, ки шахсияти корманди прокуратура, рутбаи дараҷавӣ ва вазифаи ӯ, ҳуқуқи гирифта гаштан ва нигоҳ доштани силоҳро тасдиқ мекунад.

Шаҳодатномаи хизмати Прокурори генералӣ, муовини яқум ва муовинони ёро Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон медиҳад (*Қонуни конст. ҶТ аз 31.12.2014 № 1166*).

Моддаи 69. Дар бораи безътибор донишҷӯи Қонуни конститутсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи мақомоти прокуратураи Ҷумҳурии Тоҷикистон"

Бинобар қабули Қонуни конститутсионии мазкур Қонуни конститутсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи мақомоти прокуратураи Ҷумҳурии Тоҷикистон" (Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон с.1996, № 5-6, моддаи 146, с.1997, № 9, моддаи 415) аз эътибор соқит доништа шавад.

Моддаи 70. Тартиби мавриди амал қарор додани Қонуни конститутиони мазкур

Қонуни конститутиони мазкур пас аз интишори расмӣ мавриди амал қарор дода шавад.

Президенти

Ҷумҳурии Тоҷикистон Э.Раҳмонов

ш. Душанбе

25 июли соли 2005 № 107